DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 2 czerwca 1993 r. **Nr 45**

TREŚĆ:
Poz.:

USTAWA

205 — z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej . . . 841

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

206 — z dnia 29 maja 1993 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wydłużenia okresu pobierania zasiłków w rejonach administracyjnych (gminach) zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym 864

205

USTAWA

z dnia 28 maja 1993 r.

Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 1. 1. Wybory posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej są powszechne, bezpośrednie, równe, proporcjonalne oraz przeprowadzane w głosowaniu tajnym.

2. Dniem wyborów jest dzień wolny od pracy przypadający w ciągu miesiąca poprzedzającego upływ kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej lub — w razie rozwiązania Sejmu — dzień wolny od pracy przypadający nie wcześniej niż 3 miesiące i nie później niż 4 miesiące od zakończenia kadencji Sejmu.

Art. 2. Do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej wybiera się posłów według zasady proporcjonalności w ten sposób, że:

1) 391 posłów wybiera się z okręgowych list kandydatów na posłów w wielomandatowych okręgach wyborczych,
2) 69 posłów wybiera się z ogólnopolskich list kandydatów na posłów.

Art. 3. 1. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie okręgowe listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

2. Okręgowe listy kandydatów na posłów komitetów wyborczych, o których mowa w art. 77 ust. 2 (koalicja wyborcza), uwzględnia się w podziale mandatów w okręgach wyborczych, jeżeli ich listy otrzymały co najmniej 8% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Art. 4. W podziale mandatów pomiędzy ogólnopolskie listy kandydatów na posłów uwzględnia się wyłącznie listy tych komitetów wyborczych, których okręgowe listy kandydatów na posłów otrzymały co najmniej 7% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Art. 5. 1. Komitety wyborcze zarejestrowanych organizacji mniejszości narodowych mogą korzystać ze zwolnienia list tych komitetów z jednego z warunków, o jakich mowa w art. 3 ust. 1 albo w art. 4, jeżeli złożą Państwowej Komisji Wyborczej oświadczenie w tej sprawie najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów.

2. Państwowa Komisja Wyborcza potwierdza niezwłocznie otrzymanie oświadczenia, o którym mowa w ust. 1. Oświadczenie jest wiążące dla komisji wyborczych.

Art. 6. Jeżeli warunku określonego w art. 3 ust. 1 lub ust. 2 nie spełnią okręgowe listy kandydatów na posłów żadnego komitetu wyborczego bądź któryś z wymienionych warunków spełniony zostanie przez listy kandydatów tylko jednego komitetu wyborczego, w podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się listy kandydatów komitetów wyborczych, które otrzymały co najmniej 3% ważnie oddanych głosów w skali kraju. Listy koalicji wyborczych uwzględnia się, jeżeli otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Art. 7. 1. Jeżeli warunku określonego w art. 4 nie spelni ogólnopolska lista kandydatów na posłów żadnego komitetu wyborczego, w podziale mandatów uwzględnia się wyłącznie listy tych trzech komitetów wyborczych, których okręgowe listy kandydatów na posłów, spełniając warunki określone odpowiednio w art. 3 lub w art. 6, otrzymały kolejno najwyższy procent ważnie oddanych głosów w skali kraju.

2. W razie spełnienia warunków określonych odpowiednio w art. 3 lub w art. 6 przez listy ogólnopolskie mniej niż

trzech komitetów wyborczych, w podziale mandatów uwzględnia się ogólnopolskie listy kandydatów wyłącznie tych komitetów.

Art. 8. Każdy wyborca ma jeden głos.

Art. 9. Kadencja Sejmu trwa cztery lata od dnia wyborów.

Art. 10. 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zarządza wybory i wyznacza ich datę zgodnie w art. 1 ust. 2. Zarządzenie Prezydenta podaje się do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 5 dniu od dnia zarządzenia wyborów.

2. W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Prezydent po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej określa dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych przewidzianych w ustawie (kalendarz wyborczy).

Art. 11. 1. W razie rozwiązania Sejmu przez Prezydenta lub mocą uchwały Sejmu, Prezydent najpóźniej w 5 dniu od dnia ogłoszenia postanowienia o rozwiązaniu Sejmu zarządza wybory do Sejmu i wyznacza ich datę zgodnie z art. 1 ust. 2. Zarządzenie Prezydenta podaje się do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 5 dniu od dnia zarządzenia wyborów.

2. Przepis art. 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Prawa wyborcze obywateli

Art. 12. Prawo wybierania mają osoby posiadające obywatelstwo polskie, które w dniu wyborów mają ukończone 18 lat (czynne prawo wyborcze).

Art. 13. Nie mają prawa wybierania osoby:

1) pozbawione praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu,
2) pozbawione praw wyborczych orzeczeniem Trybunału Stanu,
3) ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo prawomocnym orzeczeniem sądu z powodu choroby psychicznej lub niedorozwoju umysłowego.

Art. 14. Wybranym do Sejmu może być obywatel polski, któremu przysługuje prawo wybierania, jeżeli w dniu wyborów ma ukończone 21 lat i stale zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 5 lat (bierne prawo wyborcze).

Rozdział 3

Rejestr i spis wyborców

Art. 15. 1. Gmina prowadzi, jako zadanie zlecone, stały rejestr wyborców.

2. Rejestr wyborców służy do sporządzania spisów wyborców dla wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dla wyborów do Sejmu i do Senatu oraz do rad gmin, a także do sporządzania spisów osób uprawnionych do udziału w referendum ogólnokrajowym oraz lokalnym.

3. Rejestr wyborców udostępniany jest do wglądu w urzędzie gminy.

4. Wzór rejestru, sposób jego prowadzenia, aktualizacji i udostępniania określa Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 16. 1. Rejestr wyborców obejmuje osoby, którym przysługuje prawo wybierania, stale zamieszkałe na obszarze gminy.

2. W rejestrze wymienia się nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia i adres zamieszkania wyborcy.

3. Wyborcy zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały wpisywani są do rejestru z urzędu.

4. Wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy, bez zameldowania na pobyt stały, wpisywani są do rejestru, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek zawierający dane, o których mowa w ust. 2, wraz ze wskazaniem adresu zameldowania na pobyt stały poza obszarem gminy.

5. Decyzję o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru osoby, o której mowa w ust. 4, wydaje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w terminie 3 dni od daty wniesienia wniosku, zapewniając niezwłoczne jej doręczenie wnioskodawcy.

6. O wpisaniu wyborcy do rejestru zawiadamia się urząd gminy właściwy ze względu na miejsce zameldowania wnioskodawcy na pobyt stały, w celu skreślenia go z rejestru wyborców.

7. Od decyzji w sprawie odmowy wpisania do rejestru wyborcy przysługuje prawo wniesienia skargi do właściwego sądu rejonowego. Przepisy art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 17. Osoby pozbawione prawa wybierania skreśla się z rejestru wyborców na podstawie zawiadomień sądów lub Trybunału Stanu, przekazywanych w trybie określonym przez Ministra Sprawiedliwości po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

Art. 18. 1. Każdy może wnieść do urzędu gminy reklamację na nieprawidłowości w rejestrze wyborców, a w szczególności w sprawie:

1) pominięcia wyborcy w rejestrze,
2) wpisania do rejestru osoby, która nie ma prawa wybierania,
3) niewłaściwych danych o osobach wpisanych do rejestru,
4) objęcia rejestrem osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze gminy.

2. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) obowiązany jest rozpatrzyć reklamację w terminie 3 dni od daty jej wniesienia i wydać decyzję w sprawie.

3. Decyzję, wraz z uzasadnieniem, doręcza się niezwłocznie wnoszącemu reklamację, a gdy dotyczy ona innych osób — również tym osobom.

Art. 19. 1. Na decyzję nie uwzględniającą reklamacji lub powodującą skreślenie z rejestru wyborców wnoszący reklamację bądź osoba skreślona z rejestru może wnieść, w terminie 3 dni od daty doręczenia decyzji, skargę za pośrednictwem wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) do właściwego miejscowo sądu rejonowego. Wójt lub burmistrz

(prezydent miasta) przesyła sądowi niezwłocznie skargę wraz z decyzją i aktami sprawy. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) może też niezwłocznie zmienić lub uchylić swoją decyzję, jeśli uzna skargę w całości za słuszną.

2. Sąd rozpoznaje skargę w postępowaniu nieprocesowym, w składzie jednego sędziego, w terminie 3 dni od daty jej wniesienia. Odpis postanowienia sądu doręcza się osobie, która wniosła skargę, oraz wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta). Od postanowienia sądu nie przysługuje środek prawny.

Art. 20. 1. Osoby, którym przysługuje prawo wybierania, wpisywane są do spisu wyborców.

2. Wyborca może być wpisany tylko do jednego spisu.

Art. 21. 1. Spis wyborców sporządza się w urzędzie gminy najpóźniej na 14 dni przed dniem wyborów.

2. Spis sporządza się w 2 egzemplarzach oddzielnie dla każdego obwodu głosowania, według miejsca zamieszkania wyborców.

3. W spisie wymienia się dane, o których mowa w art. 16 ust. 2.

Art. 22. 1. Wyborca przebywający czasowo na obszarze gminy na okres obejmujący dzień wyborów jest dopisywany do spisu wyborców na własny wniosek, wniesiony najpóźniej w 10 dniu przed dniem wyborów.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wyborcy nigdzie nie zamieszkałego, przebywającego na obszarze gminy.

Art. 23. 1. Żołnierze odbywający zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniący służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywający ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, a także junacy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, są dopisywani na swój wniosek do wybranego przez nich spisu wyborców, sporządzonego dla miejscowości, w której odbywają służbę. Wniosek składa się między 21 a 14 dniem przed dniem wyborów.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do policjantów z jednostek skoszarowanych.

3. Dowódcy jednostek wojskowych, komendanci oddziałów obrony cywilnej i dowódcy jednostek policyjnych są obowiązani zapewnić żołnierzom, junakom i policjantom wykonanie uprawnień wynikających z przepisu ust. 1.

4. Minister Obrony Narodowej oraz Minister Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, określą sposób realizacji obowiązków dowódców, o których mowa w ust. 3.

Art. 24. 1. Spis wyborców w szpitalach, zakładach pomocy społecznej oraz zakładach karnych i aresztach śledczych, a także w oddziałach zewnętrznych tych zakładów i aresztów sporządza się na podstawie wykazów osób, które będą w nich przebywać w dniu wyborów.

2. Wykazy osób, o których mowa w ust. 1, kierownicy jednostek przekazują do urzędu gminy najpóźniej w 10 dniu przed dniem wyborów.

Art. 25. O dopisaniu do spisu wyborców osób, o których mowa w art. 22 ust. 1, art. 23 i art. 24, zawiadamia się urząd gminy właściwy ze względu na miejsce ich stałego zamieszkania.

Art. 26. 1. Wyborca zmieniający miejsce pobytu otrzymuje na swoje żądanie — na podstawie rejestru wyborców, a wyborca dopisany do spisu — na podstawie spisu wyborców, zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów.

2. Urząd gminy skreśla ze spisu osoby, którym wydano zaświadczenie o prawie do głosowania oraz o których otrzymał urzędowe zawiadomienie o dopisaniu do spisu w innym obwodzie głosowania.

Art. 27. 1. Spis wyborców jest udostępniany do wglądu w urzędzie gminy.

2. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) powiadamia wyborców, w sposób zwyczajowo przyjęty, o sporządzeniu spisu wyborców oraz o miejscu i czasie jego udostępniania.

Art. 28. Na nieprawidłowości w spisie wyborców mogą być wnoszone reklamacje. Przepisy art. 18 i art. 19 stosuje się odpowiednio, z tym że terminy rozpatrzenia reklamacji i wniesienia skargi do sądu rejonowego wynoszą 2 dni.

Art. 29. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, wzór spisu wyborców, sposób jego sporządzania i aktualizowania, wzór zawiadomienia o dopisaniu wyborcy do spisu w innym obwodzie głosowania oraz wzór zaświadczenia o prawie do głosowania.

Art. 30. 1. Obywatele polscy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wpisu dokonuje się na podstawie zgłoszenia wniesionego przez zainteresowanego ustnie, pisemnie, telefonicznie, telegraficznie lub telefaksem. Zgłoszenie powinno zawierać nazwisko i imiona, imię ojca, datę urodzenia, miejsce pobytu wyborcy oraz numer ważnego polskiego paszportu, a także miejsce i datę jego wydania. Zgłoszenia można dokonać najpóźniej 3 dnia przed dniem wyborów.

3. Państwowa Komisja Wyborcza, po porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, określa sposób sporządzania i aktualizacji spisu wyborców, o którym mowa w ust. 1.

4. Reklamacje w sprawie spisu wyborców dotyczącego osób, o których mowa w ust. 1, rozpatruje właściwy terytorialnie konsul. Od decyzji konsula w tych sprawach nie przysługuje środek prawny.

5. Do sporządzania spisu wyborców przebywających na polskich statkach morskich przepisy ust. 1—4 stosuje się odpowiednio, z tym że spis sporządza kapitan statku w sposób określony przez Państwową Komisję Wyborczą po porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 31. Spis wyborców przekazuje się w przeddzień wyborów przewodniczącemu obwodowej komisji wyborczej.

Art. 32. Obwodowa komisja wyborcza dopisuje do spisu wyborców w dniu wyborów:

1) osobę przedkładającą zaświadczenie o prawie do głosowania, dołączając zaświadczenie do spisu,

2) osobę pominiętą w spisie, jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje na terenie obwodu głosowania, a urząd gminy potwierdzi, iż nie otrzymał zawiadomienia o utracie przez nią prawa wybierania,

3) obywatela polskiego stale zamieszkującego za granicą, na podstawie ważnego polskiego paszportu, odnotowując numer paszportu w rubryce spisu „uwagi".

Rozdział 4

Głosowanie

Art. 33. Głosować można tylko osobiście.

Art. 34. Głosować może tylko wyborca wpisany do spisu wyborców, a także wyborca dopisany do spisu zgodnie z przepisami art. 32.

Art. 35. 1. Głosowanie odbywa się w lokalu obwodowej komisji wyborczej bez przerwy, między godziną 6.00 a 22.00.

2. Głosowanie w obwodach głosowania za granicą odbywa się między godziną 8.00 a 20.00 czasu miejscowego. Jeżeli głosowanie miałoby być zakończone w dniu następnym po dniu wyborów w kraju, głosowanie przeprowadza się w dniu poprzedzającym dzień wyborów.

Art. 36. 1. Przed rozpoczęciem głosowania obwodowa komisja wyborcza sprawdza, czy urna jest pusta, po czym zamyka ją i opieczętowuje pieczęcią komisji oraz ustala liczbę otrzymanych kart do głosowania.

2. Od chwili opieczętowania aż do chwili zakończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

3. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym powinny być obecne co najmniej 3 osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej, przy czym jedną z nich powinien być przewodniczący lub jego zastępca.

Art. 37. 1. Przed przystąpieniem do głosowania wyborca okazuje obwodowej komisji wyborczej dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości.

2. Wyborca wpisany do spisu wyborców, a nie posiadający dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, może się powołać na świadectwo dwóch wiarygodnych osób znanych członkom komisji.

3. Wyborca otrzymuje od komisji kartę do głosowania, potwierdzając jej otrzymanie własnym podpisem w rubryce spisu na to przeznaczonej.

4. Obwodowa komisja wyborcza wydaje karty do głosowania opatrzone dodatkowo jej własną pieczęcią.

Art. 38. Wyborca głosujący za granicą otrzymuje kartę do głosowania wyłącznie po okazaniu obwodowej komisji wyborczej ważnego polskiego paszportu.

Art. 39. 1. Po otrzymaniu karty do głosowania wyborca udaje się do miejsca zapewniającego tajność głosowania, znajdującego się w lokalu wyborczym.

2. Na karcie do głosowania wyborca głosuje na określoną listę kandydatów stawiając znak „x" w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego z kandydatów tej listy, przez co wskazuje jego pierwszeństwo do otrzymania mandatu.

3. Wyborca wrzuca do urny kartę do głosowania w taki sposób, aby strona zadrukowana nie była widoczna.

Art. 40. Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać przy głosowaniu inna osoba, z wyłączeniem mężów zaufania.

Art. 41. 1. Głosowania przerywać nie wolno. Gdyby wskutek nadzwyczajnych wydarzeń głosowanie było przejściowo uniemożliwione, obwodowa komisja wyborcza może je przerwać, przedłużyć albo odroczyć do dnia następnego. Zarządzenie takie powinno być natychmiast podane do publicznej wiadomości i przesłane okręgowej komisji wyborczej, a także wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta).

2. W razie przerwania lub odroczenia głosowania, komisja zapieczętowuje wlot urny wyborczej i oddaje urnę na przechowanie przewodniczącemu. Przed ponownym podjęciem głosowania komisja stwierdza protokolarnie, czy pieczęcie zostały nie naruszone.

Art. 42. 1. Zabrania się agitacji w dniu głosowania w lokalu wyborczym oraz na terenie budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy.

2. W lokalu wyborczym umieszcza się tylko urzędowe obwieszczenia wyborcze, a w szczególności te, o których mowa w art. 86 i art. 93.

3. W lokalu wyborczym podczas wszystkich czynności obwodowej komisji wyborczej mogą przebywać mężowie zaufania na podstawie zaświadczenia wydanego im przez pełnomocnika, o którym mowa w art. 80 ust. 3.

Art. 43. Osobom uzbrojonym wstęp do lokalu wyborczego jest zakazany.

Art. 44. 1. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej odpowiada za utrzymanie porządku i spokoju w czasie głosowania; w tym celu ma prawo żądać opuszczenia lokalu wyborczego przez osoby naruszające porządek i spokój.

2. Na żądanie przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej komendant właściwego komisariatu policji obowiązany jest zapewnić konieczną pomoc. W tym wypadku przepis art. 43 nie ma zastosowania.

Rozdział 5

Okręgi wyborcze oraz obwody głosowania

Art. 45. 1. W celu przeprowadzenia wyborów tworzy się wielomandatowe okręgi wyborcze, zwane dalej „okręgami wyborczymi".

2. W okręgach wyborczych wybiera się od 3 do 17 posłów.

3. Okręg wyborczy obejmuje obszar jednego województwa. W województwie warszawskim i województwie katowickim okręg wyborczy obejmuje część województwa, a granice tych okręgów wyborczych nie mogą naruszać granic gmin.

4. Podziału na okręgi wyborcze i ustalenia liczby posłów w nich wybieranych dokonuje się według jednolitej normy przedstawicielstwa obliczanej przez podzielenie liczby mieszkańców kraju przez liczbę posłów wybieranych w okręgach wyborczych.

Art. 46. 1. Podział na okręgi wyborcze, ich numery i granice oraz liczbę posłów wybieranych w każdym okręgu, a także siedziby okręgowych komisji wyborczych określa załącznik do ustawy.

2. Informację o okręgu wyborczym podaje się do wiadomości wyborcom danego okręgu wyborczego w formie obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej najpóźniej w 52 dniu przed dniem wyborów. Druk i rozplakatowanie obwieszczeń zapewniają kierownicy właściwych wojewódzkich biur wyborczych.

Art. 47. 1. Państwowa Komisja Wyborcza przedkłada Sejmowi wnioski w sprawie zmiany granic okręgów wyborczych i liczby posłów w nich wybieranych, jeżeli konieczność taka wynika ze zmian w zasadniczym podziale terytorialnym państwa lub zmiany liczby mieszkańców.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, Państwowa Komisja Wyborcza przedkłada Sejmowi nie później niż na 9 miesięcy przed upływem kadencji Sejmu. Sejm dokonuje zmian w podziale na okręgi wyborcze nie później niż na 6 miesięcy przed upływem kadencji.

Art. 48. Głosowanie przeprowadza się w obwodach głosowania obejmujących od 500 do 3000 mieszkańców, utworzonych na obszarze gminy. W wypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami mogą być tworzone obwody głosowania obejmujące mniejszą lub większą liczbę mieszkańców.

Art. 49. 1. Tworzy się obwody głosowania w szpitalach i zakładach pomocy społecznej, jeżeli przebywać w nich będzie w dniu wyborów co najmniej 50 wyborców.

2. Tworzy się obwody głosowania dla wyborców przebywających w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz w oddziałach zewnętrznych tych zakładów i aresztów. Nieutworzenie takiego obwodu może nastąpić wyłącznie w uzasadnionym wypadku na wniosek naczelnika zakładu karnego lub naczelnika aresztu śledczego.

Art. 50. 1. Obwody głosowania tworzy na wniosek wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) rada gminy, ustalając granice i numery obwodów oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych.

2. Uchwałę w sprawach, o których mowa w ust. 1, przekazuje się niezwłocznie właściwej okręgowej komisji wyborczej.

Art. 51. 1. Obwody głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą tworzy Minister Spraw Zagranicznych, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, wyznaczając siedziby obwodowych komisji wyborczych. Przepis art. 50 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Obwody głosowania dla wyborców przebywających na polskich statkach morskich, które znajdują się w podróży na okres obejmujący dzień wyborów, tworzy Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą, na wniosek armatora zgłoszony najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów. Obwody te tworzy się, jeżeli na statku przebywa co najmniej 15 wyborców i jeżeli istnieją możliwości przekazania właściwej komisji wyborczej wyników głosowania niezwłocznie po jego zakończeniu. Przepis art. 50 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Obwody głosowania, o których mowa w ust. 1, wchodzą w skład okręgu wyborczego właściwego dla gminy Warszawa-Śródmieście.

4. Obwody głosowania, o których mowa w ust. 2, wchodzą w skład okręgu wyborczego właściwego dla siedziby armatora.

Art. 52. 1. Informację o granicach i numerach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych podaje do publicznej wiadomości, przez rozplakatowanie obwieszczeń, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do obwodów głosowania utworzonych za granicą spoczywa na konsulach, z tym że wykonanie tego obowiązku powinno nastąpić najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów.

3. O utworzeniu obwodu głosowania na polskim statku morskim kapitan statku powiadamia niezwłocznie wyborców.

Rozdział 6

Komisje wyborcze

Art. 53. Wybory przeprowadzają:

1) Państwowa Komisja Wyborcza,
2) okręgowe komisje wyborcze,
3) obwodowe komisje wyborcze.

Art. 54. 1. Osoby wchodzące w skład komisji wyborczych tracą członkostwo w komisji z dniem podpisania zgody na kandydowanie na posła.

2. Osoby wchodzące w skład komisji nie mogą pełnić funkcji pełnomocnika, o którym mowa w art. 80 ust. 3, oraz męża zaufania.

3. Osoby wchodzące w skład komisji nie mogą prowadzić kampanii wyborczej na rzecz list lub poszczególnych kandydatów na posłów.

Art. 55. 1. Osobom wchodzącym w skład komisji wyborczych przysługują:

1) diety i zwrot kosztów podróży,
2) zryczałtowane diety za czas związany z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania i wyników wyborów,

na zasadach i w wysokości określonych przez Prezesa Rady Ministrów po porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

2. W związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, członkom komisji, z wyłączeniem Państwowej Komisji Wyborczej, przysługuje na okres do 3 dni bezpłatne zwolnienie od pracy, z zachowaniem prawa do wszystkich świadczeń jak za czas przepracowany.

3. Zasady i wysokość wynagrodzenia osób wchodzących w skład Państwowej Komisji Wyborczej określa Marszałek Sejmu.

Art. 56. Osoby wchodzące w skład komisji wyborczych korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

A. Państwowa Komisja Wyborcza

Art. 57. Państwowa Komisja Wyborcza jest stałym organem właściwym w sprawach przygotowania, organizacji i przeprowadzania wyborów.

Art. 58. Do zadań Państwowej Komisji Wyborczej należy w szczególności:

1) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego,
2) podejmowanie działań organizacyjnych związanych z przygotowaniem i przeprowadzaniem wyborów,
3) współdziałanie z właściwymi organami administracji rządowej i samorządowej w celu sprawnego przygotowania i przeprowadzenia wyborów,
4) rozpatrywanie skarg na działalność okręgowych komisji wyborczych,
5) rejestrowanie ogólnopolskich list kandydatów na posłów,
6) ustalanie zbiorczych wyników głosowania na okręgowe listy kandydatów na posłów oraz stwierdzanie, które z tych list uczestniczą w podziale mandatów w okręgach wyborczych,
7) ustalanie wyników wyborów posłów z ogólnopolskich list kandydatów na posłów,
8) ustalanie wzorów urzędowych formularzy oraz druków wyborczych, a także wzorów pieczęci okręgowych i obwodowych komisji wyborczych,
9) sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców oraz sporządzaniem spisów wyborców,
10) ogłaszanie wyników wyborów do Sejmu,
11) wydawanie posłom zaświadczeń o wyborze,
12) przedkładanie Sejmowi do wiadomości sprawozdania z wyborów,
13) powoływanie okręgowych komisji wyborczych oraz rozwiązywanie okręgowych i obwodowych komisji wyborczych po wykonaniu ich ustawowych zadań,
14) rozpatrywanie okresowych informacji Krajowego Biura Wyborczego o zmianach w zasadniczym podziale terytorialnym państwa oraz zmianach liczby mieszkańców w okręgach wyborczych,
15) wykonywanie innych zadań określonych w ustawach.

Art. 59. 1. Państwowa Komisja Wyborcza wydaje wytyczne wiążące komisje wyborcze niższego stopnia oraz wyjaśnienia dla organów administracji rządowej i samorządowej, a także podległych im jednostek wykonujących zadania związane z przeprowadzeniem wyborów.

2. Państwowa Komisja Wyborcza uchyla uchwały okręgowych komisji wyborczych podjęte z naruszeniem prawa lub niezgodne z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej i przekazuje sprawę właściwej komisji do ponownego rozpoznania.

3. Państwowa Komisja Wyborcza ustala swój regulamin oraz regulaminy okręgowych i obwodowych komisji wyborczych, określając w nich w szczególności:

1) zasady i tryb pracy,
2) sposób wykonania zadań,
3) sposób sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego.

4. Państwowa Komisja Wyborcza może na czas wyborów utworzyć swoją inspekcję i określić jej zadania.

Art. 60. 1. Państwowa Komisja Wyborcza określa zasady i sposób wykorzystywania elektronicznego systemu przesyłania i przetwarzania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów.

2. Minister Łączności, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określa zasady i warunki wykorzystywania dla celów wyborczych urządzeń i systemów telekomunikacyjnych, a także sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego.

Art. 61. Państwowa Komisja Wyborcza jest uprawniona do używania pieczęci urzędowej w rozumieniu przepisów o pieczęciach państwowych. Średnica pieczęci wynosi 35 mm.

Art. 62. 1. W skład Państwowej Komisji Wyborczej wchodzi:

1) 3 sędziów Trybunału Konstytucyjnego wskazanych przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego,
2) 3 sędziów Sądu Najwyższego wskazanych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,
3) 3 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazanych przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, powołuje w skład Państwowej Komisji Wyborczej Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Państwowa Komisja Wyborcza wybiera spośród siebie przewodniczącego i dwóch zastępców.

4. Skład Państwowej Komisji Wyborczej podaje się do publicznej wiadomości oraz ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

Art. 63. 1. Zmiany w składzie Państwowej Komisji Wyborczej następują wskutek:

1) zrzeczenia się członkostwa,
2) wniosku Prezesa, który wskazał sędziego jako członka komisji,
3) wygaśnięcia mandatu członka Trybunału Konstytucyjnego lub ustania stosunku służbowego sędziego,
4) śmierci.

2. Uzupełnienie składu Państwowej Komisji Wyborczej następuje w trybie przepisów o jej powołaniu.

B. Okręgowa komisja wyborcza

Art. 64. 1. Do zadań okręgowej komisji wyborczej należy w szczególności:

1) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego przez obwodowe komisje wyborcze,

2) rozpatrywanie skarg na działalność obwodowych komisji wyborczych,

3) rejestrowanie okręgowych list kandydatów na posłów w okręgu wyborczym,

4) zarządzanie druku obwieszczeń wyborczych i ich dostarczenia obwodowym komisjom wyborczym,

5) ustalenie wyników głosowania i wyników wyborów posłów w okręgu wyborczym,

6) zapewnienie we współdziałaniu z właściwymi organami administracji rządowej oraz samorządowej prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia wyborów w okręgu wyborczym,

7) wykonywanie innych zadań przewidzianych w ustawie lub zleconych przez Państwową Komisję Wyborczą.

2. Okręgowa komisja wyborcza może na czas wyborów utworzyć swoją inspekcję i określić jej zadania.

Art. 65. 1. W skład okręgowej komisji wyborczej wchodzi 11—15 sędziów właściwych miejscowo sądów apelacyjnych, sądów wojewódzkich i sądów rejonowych, zgłoszonych przez Ministra Sprawiedliwości najpóźniej w 52 dniu przed dniem wyborów.

2. Państwowa Komisja Wyborcza powołuje w skład okręgowej komisji wyborczej osoby, o których mowa w ust. 1, najpóźniej w 48 dniu przed dniem wyborów.

3. Pierwsze posiedzenie komisji organizuje, z upoważnienia Państwowej Komisji Wyborczej, kierownik wojewódzkiego biura wyborczego właściwego dla siedziby komisji.

4. Komisja na swoim pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie przewodniczącego i 2 zastępców.

5. Komisja powołuje na sekretarza komisji kierownika wojewódzkiego biura wyborczego lub osobę przez niego wskazaną. Sekretarz komisji uczestniczy w jej posiedzeniach z głosem doradczym.

6. Skład komisji podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Art. 66. 1. Zmiany w składzie okręgowej komisji wyborczej następują wskutek:

1) zrzeczenia się członkostwa,

2) wniosku zgłoszonego przez Ministra Sprawiedliwości,

3) ustania stosunku służbowego sędziego,

4) śmierci.

2. Uzupełnienie składu komisji następuje w trybie przepisów o jej powołaniu.

C. Obwodowa komisja wyborcza

Art. 67. Do zadań obwodowej komisji wyborczej należy:

1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie,

2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania,

3) ustalenie wyników głosowania w obwodzie i podanie ich do publicznej wiadomości.

4) przekazanie protokołu głosowania okręgowej komisji wyborczej.

Art. 68. 1. Obwodową komisję wyborczą powołuje zarząd gminy spośród wyborców najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów, uwzględniając propozycje zgłoszone przez komitety wyborcze.

2. W skład komisji wchodzi od 5 do 9 osób.

3. Pierwsze posiedzenie komisji organizuje wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

4. Komisja na swoim pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie przewodniczącego i zastępcę.

5. Skład komisji podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Art. 69. 1. Obwodowe komisje wyborcze dla obwodów głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich powołują spośród wyborców odpowiednio konsulowie i kapitanowie statków.

2. Zasady, tryb i terminy powoływania tych komisji ustala Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu odpowiednio z Ministrem Spraw Zagranicznych oraz Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 70. Zmiany i uzupełnienia w składzie obwodowej komisji wyborczej następują w trybie przepisów o jej powołaniu.

D. Biura wyborcze

Art. 71. 1. Organizacyjno-techniczne warunki wykonania zadań wyborczych zapewniają stałe:

1) Krajowe Biuro Wyborcze,

2) wojewódzkie biura wyborcze, działające przy urzędach wojewódzkich.

2. Biura, o których mowa w ust. 1, realizują zadania wyborcze wynikające z niniejszej ustawy oraz innych ustaw.

Art. 72. 1. Do zadań Krajowego Biura Wyborczego w szczególności należy:

1) zapewnienie wykonania zadań i obsługa Państwowej Komisji Wyborczej,

2) współdziałanie z naczelnymi i centralnymi organami administracji rządowej oraz innymi podmiotami w celu realizacji zadań wyborczych,

3) podejmowanie działań organizatorskich zmierzających do sprawnego przygotowania i przeprowadzania wyborów,

4) udzielanie informacji o przepisach prawa wyborczego,

5) udzielanie informacji i pomocy, w zakresie swojej właściwości, w pracach podejmowanych przez organy Sejmu i Senatu,

6) zapewnienie prawidlowego funkcjonowania systemu informatyki wyborczej.

2. Zasady organizacji i działalności Krajowego Biura Wyborczego określa statut nadany przez Marszałka Sejmu na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 73. 1. Kierownika Krajowego Biura Wyborczego powołuje i odwołuje Marszałek Sejmu na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej.

2. Kierownik Krajowego Biura Wyborczego pełni funkcję Sekretarza Państwowej Komisji Wyborczej i uczestniczy w jej posiedzeniach z głosem doradczym.

3. Kierownik Krajowego Biura Wyborczego dysponuje wyodrębnionymi środkami finansowymi w budżecie państwa, w części dotyczącej Krajowego Biura Wyborczego.

4. Do Kierownika Krajowego Biura Wyborczego stosuje się przepisy dotyczące osób powoływanych na kierownicze stanowiska państwowe, a do pracowników Biura — przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych, z uwzględnieniem ust. 5 i 6.

5. W odniesieniu do pracowników Krajowego Biura Wyborczego przepisy określone w art. 2 pkt 1, art. 4 ust. 3 i art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451) wydaje Marszałek Sejmu.

6. Uprawnienia wynikające z art. 30 ust. 1 i z art. 31 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 5, przysługują — w odniesieniu do pracowników Krajowego Biura Wyborczego — Kierownikowi Krajowego Biura Wyborczego.

Art. 74. 1. Do zadań wojewódzkiego biura wyborczego w szczególności należy:

1) zapewnienie wykonania zadań i obsługa okręgowej komisji wyborczej,
2) współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządowej w dziedzinie wykonania zadań wyborczych,
3) organizowanie — zgodnie ze wskazaniami Państwowej Komisji Wyborczej — zastosowania elektronicznych technik obliczeniowych w czynnościach wyborczych,
4) podejmowanie innych prac organizatorskich i analitycznych, wynikających z zakresu działania Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego.

2. Zasady organizacji i działalności wojewódzkich biur wyborczych określa Kierownik Krajowego Biura Wyborczego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji.

3. Zakres działania, tryb pracy i zasady współdziałania wojewódzkiego biura wyborczego z jednostkami organizacyjnymi urzędu wojewódzkiego określa statut biura, nadany przez wojewodę w porozumieniu z Kierownikiem Krajowego Biura Wyborczego.

Art. 75. 1. Stosunek pracy z kierownikiem wojewódzkiego biura wyborczego nawiązuje i rozwiązuje wojewoda w porozumieniu z Kierownikiem Krajowego Biura Wyborczego.

2. Kierownik wojewódzkiego biura wyborczego odpowiada za działalność biura przed Kierownikiem Krajowego Biura Wyborczego.

3. Kierownik wojewódzkiego biura wyborczego dysponuje wydzielonymi środkami finansowymi z budżetu państwa, w części dotyczącej budżetu wojewody.

4. Do kierownika i pracowników wojewódzkiego biura wyborczego stosuje się przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych dotyczące osób zatrudnionych w urzędzie wojewódzkim.

5. W rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w ust. 4, w odniesieniu do kierownika wojewódzkiego biura wyborczego kierownikiem urzędu jest wojewoda, a w odniesieniu do pracowników wojewódzkiego biura wyborczego — kierownik tego biura.

Art. 76. 1. Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy obwodowej komisji wyborczej zapewnia, jako zadanie zlecone gminie, wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

2. Obowiązki przewidziane w ust. 1 w odniesieniu do komisji, o których mowa w art. 69, wykonują odpowiednio konsul i kapitan statku.

Rozdział 7

Zgłaszanie list kandydatów na posłów

Art. 77. 1. Prawo zgłaszania list kandydatów na posłów przysługuje partiom, organizacjom politycznym oraz społecznym, a także wyborcom. Czynności wyborcze w imieniu partii i organizacji politycznych oraz społecznych wykonują organy upoważnione do ich reprezentowania przy czynnościach prawnych. W wypadku wyborców czynności wyborcze w ich imieniu wykonują tworzone przez nich komitety wyborcze.

2. Partie i organizacje, o których mowa w ust. 1, mogą utworzyć koalicję wyborczą dla zgłoszenia wspólnych list kandydatów na posłów. Czynności wyborcze w imieniu koalicji wykonuje utworzony w tym celu komitet wyborczy.

3. Do komitetów wyborczych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 54, poz. 312) — z wyjątkiem art. 4 — oraz przepisy innych ustaw dotyczące działalności partii politycznych.

4. W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy komitet wyborczy, o którym mowa w ust. 2, ma osobowość prawną.

5. Komitety wyborcze, o których mowa w ust. 1 i 2, rozwiązują podmioty, które go utworzyły, zawiadamiając o tym niezwłocznie Państwową Komisję Wyborczą.

6. Przez użyte w ustawie określenie „komitet wyborczy" rozumie się również statutowe organy partii i organizacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 78. 1. Komitet wyborczy może zgłosić w każdym okręgu wyborczym po jednej okręgowej liście kandydatów na posłów, zwanej dalej „listą okręgową", oraz jedną ogólnopolską listę kandydatów na posłów, zwaną dalej „listą ogólnopolską".

2. Kandydować można w jednym okręgu wyborczym i z jednej listy okręgowej oraz z jednej listy ogólnopolskiej.

3. Nie można kandydować równocześnie do Sejmu i Senatu.

A. Zgłaszanie okręgowych list kandydatów na posłów

Art. 79. 1. Lista okręgowa powinna być poparta podpisami co najmniej 3000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu wyborczym.

2. Komitet wyborczy, który z zachowaniem wymogów określonych w ust. 1 zarejestrował listy okręgowe w co najmniej połowie okręgów wyborczych, uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców.

3. Obowiązek poparcia zgłoszenia listy okręgowej podpisami wyborców nie dotyczy komitetu wyborczego partii, organizacji lub koalicji wyborczej, która bezpośrednio po poprzednich wyborach zgłosiła Prezydium Sejmu istnienie klubu liczącego co najmniej 15 posłów.

4. Zgłoszenie list okręgowych przez komitety wyborcze spełniające warunki, o których mowa w ust. 2 i 3, następuje na podstawie zaświadczenia Państwowej Komisji Wyborczej, wydanego na wniosek zainteresowanego komitetu wyborczego, złożony do 40 dnia przed dniem wyborów. Informację, o jakiej mowa w ust. 3, Prezydium Sejmu przekazuje Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 10 dni od dnia zarządzenia wyborów.

5. W razie rozwiązania Sejmu przepis ust. 3 stosuje się do komitetów wyborczych, które w dniu rozwiązania Sejmu spełniają warunek w nim określony.

Art. 80. 1. Listę okręgową zgłasza się do okręgowej komisji wyborczej do 40 dnia przed dniem wyborów.

2. Liczba kandydatów na liście nie może być mniejsza niż 3 kandydatów i większa niż dwukrotność ogólnej liczby posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym.

3. Zgłoszenia listy okręgowej dokonuje na piśmie pełnomocnik komitetu wyborczego lub upoważniona przez niego osoba, zwani dalej „pełnomocnikiem". Do zgłoszenia załącza się dokument stwierdzający powołanie pełnomocnika komitetu wyborczego, z podaniem jego nazwiska, imienia i dokładnego adresu, wydany przez komitet wyborczy.

4. Jeżeli zgłoszenia listy okręgowej dokonuje osoba upoważniona przez pełnomocnika komitetu wyborczego, przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 81. 1. Zgłoszenie listy okręgowej powinno zawierać:

1) nazwę komitetu wyborczego uwzględniającą nazwę, skrót nazwy i symbol graficzny partii lub organizacji tworzących dany komitet, z podaniem dokładnego adresu; w wypadku komitetu wyborczego utworzonego przez wyborców należy podać również listę osób tworzących komitet wyborczy w liczbie nie mniejszej niż 15 osób oraz ich adresy,

2) nazwiska, imiona, wiek, zawód i miejsce zamieszkania kandydatów, a w wypadku kandydatów komitetów wyborczych utworzonych przez wyborców — także przynależność do partii, których są członkami. Nazwiska kandydatów umieszcza się na liście w kolejności ustalonej przez komitet wyborczy.

2. W zgłoszeniu pełnomocnik może wskazać skrót nazwy komitetu wyborczego, którym należy oznaczyć zarejestrowaną listę na urzędowych obwieszczeniach oraz na karcie do głosowania.

3. Pełnomocnik może wnosić ponadto o oznaczenie w ramach listy poszczególnych kandydatów nazwą lub skrótem nazwy partii bądź organizacji popierającej danego kandydata (nie więcej niż 40 znaków drukarskich). Wniosek składa się łącznie ze zgłoszeniem listy.

4. W wypadku listy komitetu wyborczego utworzonego przez wyborców poszczególni kandydaci powinni być oznaczeni nazwą lub skrótem nazwy partii, których są członkami. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Do zgłoszenia każdej listy należy dołączyć:

1) uwierzytelniony wyciąg z ewidencji partii lub rejestru organizacji prowadzonych przez właściwy sąd, a w wypadku koalicji wyborczej oraz komitetu wyborczego utworzonego przez wyborców — dokument stwierdzający utworzenie takich komitetów, podpisany przez 3 osoby przyjmujące odpowiedzialność za prawdziwość danych zawartych w tym dokumencie,

2) wykazy podpisów wyborców popierających listę, obejmujące nie mniej niż 3000 podpisów, bądź zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w art. 79 ust. 4,

3) pisemne oświadczenie każdego kandydata o zgodzie na kandydowanie z danej listy okręgowej,

4) pisemne oświadczenie każdego kandydata stwierdzające, czy był on funkcjonariuszem lub tajnym współpracownikiem Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego i Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz wojskowych służb specjalnych, w szczególności: Informacji Wojskowej, Wojskowej Służby Wewnętrznej, Zarządu II Sztabu Generalnego Ludowego Wojska Polskiego i Zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza.

Art. 82. 1. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny komitetu wyborczego, o których mowa w art. 81, powinny różnić się dostatecznie od nazw, skrótów nazw i symboli graficznych innych komitetów wyborczych.

2. Jeżeli po przyjęciu zgłoszenia listy dokonane zostanie następne zgłoszenie zawierające tę samą lub niedostatecznie różniącą się nazwę bądź skrót nazwy komitetu wyborczego, komisja wyborcza uznaje to za wadę zgłoszenia i wyznacza termin 3 dni dla jej usunięcia. W wypadku nieusunięcia wady w terminie, komisja odmawia rejestracji listy.

3. Komisja wyborcza uznaje, w trybie ust. 2, za wadę zgłoszenia listy komitetu wyborczego, w którego nazwie nie uwzględniono nazwy i skrótu nazwy partii lub organizacji tworzących ten komitet.

Art. 83. 1. Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie rejestruje listę okręgową zgłoszoną zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, sporządzając protokół rejestracji. Po jednym egzemplarzu protokołu doręcza się pełnomocnikowi i przesyła Państwowej Komisji Wyborczej.

2. Jeżeli zgłoszenie ma wady, komisja wzywa pełnomocnika do ich usunięcia w terminie 3 dni. W wypadku

nieusunięcia wady w terminie komisja odmawia rejestracji listy w całości lub co do poszczególnych kandydatów. W razie odmowy rejestracji w odniesieniu do niektórych kandydatów, listę — z zastrzeżeniem przepisów art. 80 ust. 2 — rejestruje się w zakresie nie objętym odmową.

3. Orzeczenia okręgowej komisji wyborczej, o których mowa w ust. 2 i art. 82 ust. 2 i 3, doręcza się niezwłocznie pełnomocnikowi. Od orzeczenia pełnomocnikowi przysługuje prawo odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej, w terminie 3 dni od daty doręczenia. Od orzeczenia wydanego w wyniku rozpatrzenia odwołania nie przysługuje środek prawny.

Art. 84. 1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie protokołów rejestracji list okręgowych przyznaje w drodze losowania, najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów, jednolity numer dla list tego samego komitetu wyborczego, zarejestrowanych w więcej niż jednym okręgu wyborczym. O terminie losowania zawiadamia się pełnomocników.

2. W losowaniu pierwszych numerów biorą udział listy komitetów wyborczych, o których mowa w art. 79 ust. 3, jeżeli zarejestrowały listy we wszystkich okręgach wyborczych. W drugiej kolejności losuje się numery dla list innych komitetów wyborczych, które zarejestrowały swoje listy we wszystkich okręgach wyborczych. W dalszej kolejności losowane są numery list pozostałych komitetów wyborczych.

3. Państwowa Komisja Wyborcza zawiadamia niezwłocznie okręgowe komisje wyborcze oraz pełnomocników o wylosowanych numerach list okręgowych.

Art. 85. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 84 ust. 3, okręgowa komisja wyborcza, uwzględniając kolejność numerów list ustaloną w trybie art. 84, najpóźniej w 17 dniu przed dniem wyborów przeprowadza losowanie numerów dla list komitetów wyborczych, które zarejestrowały listy wyłącznie w danym okręgu wyborczym. O terminie losowania zawiadamia się pełnomocników.

2. Okręgowa komisja wyborcza zawiadamia niezwłocznie pełnomocników o wylosowanych numerach list okręgowych, o których mowa w ust. 1.

Art. 86. 1. Okręgowa komisja wyborcza zarządza wydrukowanie obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zawierającego informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach zawarte w zgłoszeniach list.

2. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 1, przesyła się właściwemu kierownikowi wojewódzkiego biura wyborczego, który zapewnia jego druk i rozplakatowanie na obszarze okręgu wyborczego, najpóźniej w 8 dniu przed dniem wyborów. Jeden egzemplarz obwieszczenia przesyła się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 87. 1. Okręgowa komisja wyborcza skreśla z zarejestrowanej listy okręgowej nazwisko kandydata na posła, który zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył oświadczenie na piśmie o wycofaniu zgody na kandydowanie.

2. Jeżeli skreślenie nazwiska kandydata z zarejestrowanej listy nastąpiło wskutek śmierci kandydata i powoduje, że na liście tej pozostaje mniej niż 3 kandydatów, komisja zawiadamia pełnomocnika o możliwości zgłoszenia nowego kandydata. Uzupełnienia listy dokonuje się najpóźniej w 10 dniu przed dniem wyborów.

3. Jeżeli skreślenie nazwiska kandydata z listy nastąpiło z innej przyczyny niż śmierć kandydata lub lista nie została uzupełniona z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w ust. 2, a na liście pozostaje mniej niż 3 kandydatów, komisja unieważnia rejestrację tej listy. Od orzeczenia wydanego w tej sprawie nie przysługuje środek prawny.

4. W razie rozwiązania komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 77 ust. 1 lub 2, okręgowa komisja wyborcza unieważnia rejestrację listy tego komitetu.

5. O skreśleniu kandydata i orzeczeniach, o których mowa w ust. 2—4, okręgowa komisja wyborcza zawiadamia niezwłocznie pełnomocnika i Państwową Komisję Wyborczą oraz wyborców.

B. Poparcie zgłoszeń okręgowych list kandydatów na posłów

Art. 88. 1. Wyborca może udzielić pisemnego poparcia więcej niż jednej liście okręgowej. Wycofanie udzielonego poparcia jest nieskuteczne.

2. Wyborca udzielający poparcia liście okręgowej składa podpis obok czytelnie wpisanego swojego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania i numeru dowodu osobistego lub paszportu.

3. Wykaz podpisów powinien zawierać na każdej stronie nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego listę, numer okręgu wyborczego, w którym lista jest zgłaszana, oraz podpis pełnomocnika.

4. Wzór wykazu podpisów wyborców określa Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 89. 1. Okręgowa komisja wyborcza, przyjmując zgłoszenie listy okręgowej, w obecności pełnomocnika sprawdza prawidłowość złożenia wymaganej liczby podpisów wyborców. Arkusze wykazu podpisów komisja numeruje i opatruje każdy swoją pieczęcią oraz wydaje pełnomocnikowi pisemne potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.

2. Jeżeli prawidłowo złożona liczba podpisów wyborców jest mniejsza niż ustawowo wymagana, komisja odmawia przyjęcia zgłoszenia, wskazując stwierdzone wady, oraz zwraca pełnomocnikowi przedłożony wykaz podpisów.

3. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 2, może być przez pełnomocnika zaskarżone do właściwego terytorialnie sądu wojewódzkiego w terminie 3 dni od daty doręczenia. Sąd wojewódzki rozpatruje skargę w terminie 2 dni w postępowaniu nieprocesowym w składzie 3 sędziów. Od postanowienia sądu nie przysługuje środek prawny.

4. Przyjęte arkusze wykazu podpisów komisja przechowuje w zapieczętowanych pakietach. Udostępnienie i rozpieczętowanie pakietów może nastąpić wyłącznie dla potrzeb postępowania przed organami wymiaru sprawiedliwości, w obecności członka okręgowej komisji wyborczej; o terminie czynności zawiadamia się niezwłocznie pełnomocnika.

Art. 90. 1. W razie uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie podpisów bądź

wiarygodności podpisów, okręgowa komisja wyborcza wstrzymuje rejestrację listy okręgowej i w sposób przez siebie ustalony dokonuje w terminie 3 dni sprawdzenia danych bądź wiarygodności podpisów, w oparciu o dostępne urzędowo dokumenty, w tym rejestry wyborców i urzędowe rejestry mieszkańców, a w miarę potrzeby również o wyjaśnienia wyborców. O wstrzymaniu rejestracji listy i wszczęciu postępowania wyjaśniającego zawiadamia się niezwłocznie pełnomocnika.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonego postępowania ustalone zostanie, iż zgłoszona lista nie uzyskała poparcia ustawowo wymaganej liczby podpisów wyborców, komisja odmawia jej rejestracji i niezwłocznie zawiadamia o odmowie pełnomocnika.

3. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 2, może być przez pełnomocnika zaskarżone do właściwego terytorialnego sądu wojewódzkiego w terminie 3 dni od daty doręczenia. Sąd wojewódzki rozpatruje skargę w terminie 3 dni w postępowaniu nieprocesowym, w składzie 3 sędziów. O terminie posiedzenia zawiadamia się okręgową komisję wyborczą i pełnomocnika. Od postanowienia sądu nie przysługuje środek prawny.

C. Zgłaszanie ogólnopolskich list kandydatów na posłów

Art. 91. 1. Listę ogólnopolską zgłasza się do Państwowej Komisji Wyborczej najpóźniej w 20 dniu przed dniem wyborów.

2. Do zgłoszenia listy ogólnopolskiej uprawniony jest komitet wyborczy, który zarejestrował listy okręgowe w co najmniej połowie okręgów wyborczych bądź spełnia warunki określone w art. 79 ust. 3.

3. Komitet wyborczy organizacji mniejszości narodowych uprawniony jest do zgłoszenia listy ogólnopolskiej, jeżeli zarejestrował listy okręgowe w co najmniej 5 okręgach wyborczych lub spełnia warunki określone w art. 79 ust. 3.

4. Zgłoszenia listy ogólnopolskiej dokonuje na piśmie pełnomocnik. W zgłoszeniu podaje się nazwę i adres komitetu wyborczego oraz nazwisko, imię i dokładny adres pełnomocnika.

5. Na liście ogólnopolskiej powinno być zgłoszonych co najmniej 69 kandydatów.

6. Na liście mogą być zgłoszeni tylko kandydaci, którzy zostali zarejestrowani na listach okręgowych danego komitetu wyborczego. Przy nazwiskach kandydatów podaje się numery okręgów wyborczych, w których listy okręgowe zostały zarejestrowane.

Art. 92. 1. Do zgłoszenia i rejestracji listy ogólnopolskiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 83 ust. 1 i 2 i art. 87. Orzeczenie Państwowej Komisji Wyborczej może być przez pełnomocnika zaskarżone do Sądu Najwyższego w terminie 3 dni od daty doręczenia. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę w terminie 3 dni w postępowaniu nieprocesowym, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. Od postanowienia Sądu Najwyższego nie przysługuje środek prawny.

2. Jeżeli w wyniku postępowania, o którym mowa w ust. 1 oraz w art. 83 ust. 3, art. 89 ust. 3 i art. 90 ust. 3, komitet wyborczy spełni warunki uprawniające do zgłoszenia listy ogólnopolskiej, Państwowa Komisja Wyborcza przyjmuje zgłoszenie, tak jakby zostało wniesione w ustawowym terminie.

Art. 93. 1. Po zarejestrowaniu list ogólnopolskich Państwowa Komisja Wyborcza podaje do publicznej wiadomości, w formie obwieszczenia, informację o zarejestrowanych listach ogólnopolskich, zawierającą ich numery, nazwy i skróty nazw komitetów wyborczych, ogólną liczbę kandydatów oraz dane o 69 kandydatach z każdej listy; numerem listy ogólnopolskiej jest numer listy okręgowej wylosowany w trybie, o którym mowa w art. 84.

2. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 1, podaje się do wiadomości publicznej najpóźniej w 8 dniu przed dniem wyborów, przez ogłoszenie go w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, oraz dostarcza wszystkim obwodowym komisjom wyborczym.

D. Mężowie zaufania

Art. 94. 1. Pełnomocnik może wyznaczyć po jednym mężu zaufania do każdej obwodowej komisji wyborczej na obszarze okręgu wyborczego, w którym została zarejestrowana zgłoszona przez niego lista okręgowa.

2. Pełnomocnik wydaje mężom zaufania zaświadczenie według wzoru określonego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Rozdział 8

Karty do głosowania

Art. 95. Okręgowa komisja wyborcza po zarejestrowaniu list okręgowych zarządza wydrukowanie kart do głosowania i zapewnia ich przekazanie obwodowym komisjom wyborczym w trybie określonym przez Państwową Komisję Wyborczą.

Art. 96. Na karcie do głosowania umieszcza się w kolejności wzrastającej oznaczenia list zarejestrowanych w danym okręgu wyborczym, zawierające numer listy oraz nazwę lub skrót nazwy komitetu wyborczego. Pod oznaczeniem każdej listy podaje się nazwiska i imiona wszystkich kandydatów zarejestrowanych na danej liście.

Art. 97. 1. Na każdej karcie do głosowania zamieszcza się zwięzłą informację o sposobie głosowania.

2. Na karcie do głosowania drukuje się odcisk pieczęci właściwej okręgowej komisji wyborczej.

3. Karta do głosowania może być zadrukowana tylko po jednej stronie. Wielkość i rodzaj czcionek powinny być jednakowe dla oznaczeń wszystkich list i nazwisk kandydatów.

4. Wzór karty do głosowania ustala Państwowa Komisja Wyborcza.

Art. 98. Zasady sporządzania i tryb przekazywania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich ustala Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu odpowiednio z Ministrem Spraw Zagranicznych oraz Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

Rozdział 9

Ustalenie wyników głosowania w obwodach głosowania

Art. 99. Niezwłocznie po zakończeniu głosowania obwodowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w obwodzie. Przy ustalaniu wyników głosowania mogą być obecni mężowie zaufania.

Art. 100. 1. Komisja ustala, na podstawie spisu wyborców, liczbę osób uprawnionych do głosowania oraz liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania.

2. Komisja ustala liczbę nie wykorzystanych kart do głosowania, a następnie karty te umieszcza w zapieczętowanych pakietach.

3. Przewodniczący w obecności komisji otwiera urnę wyborczą, po czym komisja liczy znajdujące się w niej karty do głosowania.

4. Kart do głosowania przedartych całkowicie na dwie lub więcej części nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach, o których mowa w ust. 3.

5. Jeżeli liczba kart do głosowania w urnie przewyższa liczbę wydanych kart, komisja podaje w protokole przypuszczalną przyczynę tej niezgodności.

Art. 101. Po ustaleniu liczby oddanych kart do głosowania obwodowa komisja wyborcza przystępuje do obliczania głosów oddanych na poszczególne listy okręgowe oraz na poszczególnych kandydatów z tych list.

Art. 102. 1. Za nieważny uznaje się głos, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x" w kratce z lewej strony obok nazwiska dwóch lub więcej kandydatów z różnych list lub nie postawiono znaku „x" w kratce z lewej strony obok nazwiska żadnego kandydata z którejkolwiek z list.

2. Nieważne są karty do głosowania inne niż urzędowo ustalone lub nie opatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej.

3. Jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x" w kratce z lewej strony obok nazwiska dwóch lub więcej kandydatów z tej samej listy, to głos taki uważa się za ważnie oddany na wskazaną listę okręgową z przyznaniem pierwszeństwa do otrzymania mandatu kandydatowi na posła, którego nazwisko na tej liście umieszczone jest w pierwszej kolejności.

4. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych numerów list i nazw lub nazwisk albo poczynienie innych dopisków nie wpływa na ważność głosu.

Art. 103. Obwodowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach protokół głosowania w obwodzie.

Art. 104. 1. W protokole głosowania w obwodzie wymienia się liczby:

1) osób uprawnionych do głosowania,
2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
3) oddanych głosów,
4) głosów nieważnych,
5) głosów ważnych,
6) głosów ważnie oddanych na każdą z list okręgowych (łączna liczba głosów oddanych na kandydatów tej listy),
7) głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z list okręgowych.

2. W protokole wymienia się ponadto liczbę otrzymanych i nie wykorzystanych kart do głosowania.

3. W protokole wymienia się czas rozpoczęcia i zakończenia głosowania oraz omawia zarządzenia i wydane decyzje, jak również inne istotne okoliczności związane z przebiegiem głosowania.

4. Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład obwodowej komisji wyborczej obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.

5. Mężom zaufania przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag, z wymienieniem konkretnych zarzutów.

Art. 105. Niezwłocznie po sporządzeniu protokołu obwodowa komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania na listy okręgowe, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 104 ust. 1.

Art. 106. 1. Przewodniczący obwodowej komisji wyborczej niezwłocznie przesyła do okręgowej komisji wyborczej w zapieczętowanej kopercie jeden egzemplarz protokołu głosowania w obwodzie.

2. Tryb przekazywania i przyjmowania protokołów, o których mowa w ust. 1, ustala Państwowa Komisja Wyborcza.

3. Zasady i tryb przekazywania właściwej okręgowej komisji wyborczej wyników głosowania z obwodów głosowania, o których mowa w art. 51, ustala Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu odpowiednio z Ministrem Spraw Zagranicznych oraz Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

4. Państwowa Komisja Wyborcza może określić zasady i tryb wcześniejszego przekazywania danych z protokołu za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub elektronicznego przesyłania danych.

Art. 107. 1. Po wykonaniu czynności wymienionych w art. 106 przewodniczący obwodowej komisji wyborczej niezwłocznie przekazuje wójtowi lub burmistrzowi (prezydentowi miasta) dokumenty z głosowania.

2. Dokumenty z obwodów głosowania za granicą i na polskich statkach morskich przechowują odpowiednio konsulowie i kapitanowie statków.

Rozdział 10

Ustalenie wyników wyborów w okręgu wyborczym

Art. 108. 1. Okręgowa komisja wyborcza na podstawie protokołów, o których mowa w art. 106 ust. 1, ustala wyniki głosowania na poszczególne listy okręgowe i sporządza w dwóch egzemplarzach protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym.

2. Jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania za granicą i na polskich statkach morskich w ciągu 36 godzin od zakończenia głosowania, o którym mowa w art. 35 ust. 1, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe. Fakt ten odnotowuje się w protokole wyników głosowania w okręgu wyborczym, z wymienieniem obwodów głosowania oraz ewentualnych przyczyn nieuzyskania z tych obwodów wyników głosowania.

3. W protokole wymienia się liczby:

1) osób uprawnionych do głosowania,
2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
3) oddanych głosów,
4) głosów nieważnych,
5) głosów ważnych,
6) głosów ważnie oddanych na każdą z list okręgowych,
7) głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z list okręgowych.

4. Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji, obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.

5. Przy ustalaniu wyników głosowania i sporządzaniu protokołu mogą być obecni pełnomocnicy, którym przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów.

6. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przekazuje niezwłocznie dane z protokołu dotyczące liczby głosów ważnych i głosów ważnie oddanych na każdą z list okręgowych oraz głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z tych list do Państwowej Komisji Wyborczej, w sposób przez nią ustalony, za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub elektronicznego przesyłania danych.

7. Protokół, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący okręgowej komisji wyborczej przesyła niezwłocznie do Państwowej Komisji Wyborczej w trybie przez nią ustalonym.

Art. 109. 1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie danych, o których mowa w art. 108 ust. 6, ustala wstępnie liczbę głosów ważnych oraz głosów ważnie oddanych na listy okręgowe poszczególnych komitetów wyborczych w skali kraju i listy, które spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgach wyborczych. Informację o tym podaje się do publicznej wiadomości.

2. Po otrzymaniu protokołów wyników głosowania w okręgach wyborczych, Państwowa Komisja Wyborcza protokolarnie ustala zbiorcze wyniki głosowania na listy okręgowe w skali kraju i stwierdza, uwzględniając przepis art. 5 ust. 1, które listy spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgach wyborczych, oraz zawiadamia o tym pisemnie okręgowe komisje wyborcze. Informację o tym podaje się do publicznej wiadomości.

Art. 110. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 109 ust. 2, okręgowa komisja wyborcza dokonuje podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy okręgowe w sposób następujący:

1) liczbę głosów ważnie oddanych na każdą z tych list w okręgu wyborczym dzieli się kolejno przez: 1, 2, 3, 4 i dalej, aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielenia między listy,
2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych.

2. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany wyżej sposób, a list tych jest więcej niż mandatów do rozdzielenia, pierwszeństwo mają listy w kolejności ogólnej liczby oddanych na nie głosów. Gdyby na dwie lub więcej list oddano równą liczbę głosów, o pierwszeństwie rozstrzyga liczba obwodów głosowania, w których na daną listę oddano większą liczbę głosów.

Art. 111. 1. Mandaty przypadające danej liście okręgowej uzyskują kandydaci w kolejności otrzymanej liczby głosów.

2. Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu z danej listy, o pierwszeństwie rozstrzyga kolejność umieszczenia ich nazwisk na liście.

Art. 112. Jeżeli w okręgu wyborczym pozostają mandaty nie obsadzone, wówczas o liczbę tych mandatów zwiększa się liczbę posłów wybieranych z list ogólnopolskich.

Art. 113. 1. Po ustaleniu wyników wyborów w okręgu wyborczym okręgowa komisja wyborcza sporządza, w dwóch egzemplarzach, protokół wyborów posłów w okręgu wyborczym.

2. W protokole wymienia się liczbę posłów wybieranych w okręgu, a także liczbę:

1) osób uprawnionych do głosowania,
2) wyborców, którym wydano karty do głosowania,
3) oddanych głosów,
4) głosów nieważnych,
5) głosów ważnych,
6) głosów ważnie oddanych na każdą z list okręgowych,
7) mandatów przypadających każdej liście,
8) głosów ważnie oddanych na poszczególnych kandydatów każdej z list okręgowych oraz
9) nazwiska i imiona wybranych posłów z każdej listy okręgowej.

3. W wypadku, o którym mowa w art. 112, w protokole podaje się również liczbę nie obsadzonych mandatów w okręgu.

4. Protokół podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji, obecne przy jego sporządzaniu. Protokół opatruje się pieczęcią komisji.

5. Przy ustalaniu wyników wyborów i sporządzaniu protokołu mogą być obecni pełnomocnicy, którym przysługuje prawo wniesienia do protokołu uwag z wymienieniem konkretnych zarzutów.

6. Przepis art. 108 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 114. Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania i wyniki wyborów w okręgu wyborczym, z uwzględnieniem danych, o których mowa w art. 109 ust. 2 i art. 113 ust. 2 i 3.

Art. 115. 1. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego lub elektronicznego przesyłania danych przekazuje do Państwowej Komisji Wyborczej, w trybie przez nią ustalonym, dane z protokołu wyborów posłów w okręgu wyborczym.

2. Protokół, o którym mowa w art. 113, przewodniczący komisji przesyła w zapieczętowanej kopercie niezwłocznie do Państwowej Komisji Wyborczej w trybie przez nią ustalonym. Pozostałe dokumenty z wyborów przechowuje kierownik wojewódzkiego biura wyborczego, właściwego dla siedziby komisji.

Art. 116. 1. Po otrzymaniu protokołów, o których mowa w art. 115 ust. 2, Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje sprawdzenia prawidłowości ustalenia wyników wyborów w okręgach wyborczych.

2. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w ustaleniu wyników wyborów, Państwowa Komisja Wyborcza zarządza ponowne ustalenie tych wyników. Przepisy art. 110—115 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 11

Ustalenie wyników wyborów z ogólnopolskich list kandydatów na posłów. Ogłoszenie wyników wyborów do Sejmu

Art. 117. Państwowa Komisja Wyborcza, po otrzymaniu protokołów od okręgowych komisji wyborczych oraz sprawdzeniu prawidłowości ustalenia wyników wyborów w okręgach wyborczych, stwierdza, uwzględniając przepis art. 5 ust. 1, które listy ogólnopolskie spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w myśl art. 4 albo art. 7.

Art. 118. 1. Państwowa Komisja Wyborcza dokonuje podziału mandatów pomiędzy uprawnione listy ogólnopolskie, z uwzględnieniem art. 112, w sposób następujący:

1) liczbę głosów ważnie oddanych na wszystkie listy okręgowe danego komitetu wyborczego dzieli się kolejno przez: 1, 2, 3, 4 i dalej, aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielenia między listy ogólnopolskie,
2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych.

2. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany wyżej sposób, a list tych jest więcej niż mandatów do rozdzielenia, pierwszeństwo mają listy komitetów wyborczych, które w okręgach uzyskały więcej mandatów. Jeżeli listy dwóch lub więcej komitetów wyborczych uzyskały w okręgach równą liczbę mandatów, o pierwszeństwie rozstrzyga większa liczba głosów oddanych w całym kraju na listy danego komitetu wyborczego.

Art. 119. 1. Mandaty przypadające danej liście ogólnopolskiej uzyskują kandydaci w kolejności umieszczenia ich nazwisk na liście — z pominięciem tych kandydatów, którzy uzyskali już mandaty w okręgach wyborczych.

2. Jeżeli danej liście przypada większa liczba mandatów od liczby kandydatów, którzy mandaty mogą uzyskać, wówczas mandaty te przydziela się pozostałym listom w kolejności uzyskanych najwyższych ilorazów.

Art. 120. Państwowa Komisja Wyborcza sporządza protokół wyborów posłów z ogólnopolskich list kandydatów na posłów, w którym podaje:

1) wykaz zarejestrowanych list ogólnopolskich,
2) liczbę ważnie oddanych głosów na wszystkie listy okręgowe w kraju,
3) liczbę ważnie oddanych głosów w kraju na listy okręgowe każdego komitetu wyborczego, który zarejestrował listę ogólnopolską, wraz z podaniem procentu, jaki liczba ta stanowi w stosunku do liczby głosów oddanych na wszystkie listy okręgowe w kraju,
4) wykaz list ogólnopolskich, które uczestniczą w podziale mandatów,
5) liczbę mandatów przydzielonych poszczególnym listom ogólnopolskim,
6) nazwiska i imiona wybranych posłów z podaniem numerów i nazw list ogólnopolskich, z których je uzyskali, oraz numerów okręgów wyborczych, w których kandydowali.

Art. 121. 1. Państwowa Komisja Wyborcza po sporządzeniu protokołu, o którym mowa w art. 120, podaje do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia wyniki wyborów do Sejmu. W obwieszczeniu zamieszcza się podstawowe informacje zawarte w protokołach wyborów posłów w okręgach wyborczych oraz w protokole wyborów posłów z ogólnopolskich list kandydatów na posłów.

2. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 1, publikuje się niezwłocznie w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym oraz ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

3. Państwowa Komisja Wyborcza publikuje opracowanie statystyczne zawierające szczegółowe informacje o wynikach głosowania i wyborów do Sejmu.

4. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, termin przechowywania oraz sposób przekazania do właściwego archiwum państwowego dokumentów z głosowania i z wyborów, o których mowa w art. 107 i art. 115 ust. 2.

Art. 122. Państwowa Komisja Wyborcza wydaje posłom zaświadczenia o wyborze.

Art. 123. Państwowa Komisja Wyborcza przedkłada Marszałkowi Sejmu oraz Sądowi Najwyższemu sprawozdanie z wyborów nie później niż 7 dnia po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 121 ust. 1.

Rozdział 12

Ważność wyborów

Art. 124. 1. Przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi posła może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

2. Jeżeli podstawę protestu stanowi zarzut popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez Państwową Komisję Wyborczą przepisów niniejszej ustawy dotyczących ustalenia wyników głosowania i wyników wyborów, może go wnieść każdy wyborca.

3. Protest przeciwko ważności wyborów w okręgu lub przeciwko wyborowi posła w okręgu wyborczym może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego.

4. Prawo wniesienia protestu przysługuje również pełnomocnikowi komitetu wyborczego.

5. W razie wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi posła, do czasu rozstrzygnięcia sprawy w sposób określony w art. 128, do posłów lub posła stosuje się przepisy o obowiązkach i prawach posłów.

Art. 125. 1. Protest wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego najpóźniej w 7 dniu od daty ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski". Nadanie w tym terminie protestu w polskim urzędzie pocztowym jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

2. W odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi wymienione w ust. 1 uważa się za spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

3. Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Art. 126. 1. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu.

2. Opinia powinna zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności zarzutów — ocenę, czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów niniejszej ustawy mogło mieć wpływ bądź miało wpływ na wynik wyborów.

3. Uczestnikami postępowania są z mocy ustawy wnoszący protest, przewodniczący właściwej komisji wyborczej lub jego zastępca i Prokurator Generalny.

Art. 127. 1. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nie uprawnioną w myśl art. 124 ust. 2—4 lub nie spełniający warunków określonych w art. 125. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

2. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w niniejszej ustawie przewiduje się możliwość wniesienia skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej przed dniem głosowania.

3. Jeżeli w proteście zarzucono popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, Sąd Najwyższy niezwłocznie zawiadamia o tym Prokuratora Generalnego.

Art. 128. 1. Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, rozstrzyga o ważności wyborów oraz ważności wyboru posła, przeciwko któremu wniesiono protest. W postępowaniu stosuje się odpowiednio art. 18 i 19 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 1990 r. Nr 26, poz. 153 i Nr 53, poz. 306 oraz z 1991 r. Nr 83, poz. 371, Nr 100, poz. 443 i Nr 113, poz. 491).

2. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1, Sąd Najwyższy podejmuje w formie uchwały nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów na posiedzeniu z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej.

3. Sąd Najwyższy rozstrzygając o nieważności wyborów lub nieważności wyboru posła stwierdza wygaśnięcie mandatów w zakresie unieważnienia oraz postanawia o przeprowadzeniu wyborów ponownych lub o podjęciu niektórych czynności wyborczych, wskazując czynność, od której należy ponowić postępowanie wyborcze.

4. Uchwałę Sądu Najwyższego przedstawia się niezwłocznie Prezydentowi i Marszałkowi Sejmu, a także przesyła Państwowej Komisji Wyborczej oraz ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

5. Wygaśnięcie mandatów, o którym mowa w ust. 3, następuje w dniu ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego.

Art. 129. 1. W razie podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały, o której mowa w art. 128 ust. 3, wybory ponowne lub wskazane czynności wyborcze przeprowadza się w ciągu 3 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, na zasadach i w trybie przewidzianych w niniejszej ustawie.

2. Zarządzenie Prezydenta o wyborach ponownych lub podjęciu wskazanych czynności wyborczych podaje się do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 10 dniu od dnia ogłoszenia uchwały Sądu Najwyższego, o której mowa w ust. 1.

3. Przepis art. 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że terminy wykonania czynności wyborczych mogą być krótsze od przewidzianych w niniejszej ustawie.

4. Głosowanie w wyborach ponownych przeprowadza się wyłącznie na terytorium kraju.

5. Wyniki wyborów ponownych i przeprowadzonych czynności wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza podaje w obwieszczeniu, o jakim mowa w art. 121 ust. 1 i 2. W obwieszczeniu wymienia się ponadto osoby, które w wyniku wyborów ponownych lub przeprowadzonych czynności wyborczych utraciły mandat, ze wskazaniem numeru okręgu wyborczego oraz numeru i nazwy listy kandydatów.

6. Wygaśnięcie mandatów, o których mowa w ust. 5, następuje w dniu ogłoszenia obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

7. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 5, przesyła się niezwłocznie Marszałkowi Sejmu.

Art. 130. W razie podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały o nieważności wyborów i jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", przepis art. 11 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 13

Wygaśnięcie mandatu posła i uzupełnienie składu Sejmu

Art. 131. 1. Wygaśnięcie mandatu posła następuje wskutek:

1) odmowy złożenia ślubowania poselskiego,
2) utraty prawa wybieralności,
3) zrzeczenia się mandatu,
4) śmierci,
5) zajmowania przez posła lub powołania go na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego, sędziego Trybunału Stanu, sędziego Sądu Najwyższego, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, ambasadora oraz wojewody.

2. Wygaśnięcie mandatu posła stwierdza Marszałek Sejmu.

3. Stwierdzenie wygaśnięcia mandatu posła zajmującego w dniu wyborów stanowisko wymienione w ust. 1 pkt 5 następuje, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 7 dni od dnia wydania zaświadczenia o wyborze, o którym mowa w art. 122, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska; wygaśnięcie mandatu posła powołanego w czasie kadencji na stanowisko, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, następuje z dniem powołania.

Art. 132. 1. W razie wygaśnięcia mandatu posła wybranego z okręgowej listy kandydatów, Marszałek Sejmu postanawia o wstąpieniu na jego miejsce kolejnego kandydata z tej samej listy, który w wyborach otrzymał kolejno największą liczbę głosów. Przy równej liczbie głosów o pierwszeństwie rozstrzyga kolejność umieszczenia kandydata na tej liście okręgowej.

2. Kandydat może zrzec się pierwszeństwa do obsadzenia mandatu na rzecz kandydata z tej samej listy, który uzyskał kolejno największą liczbę głosów. Oświadczenie o ustąpieniu pierwszeństwa powinno być złożone Marszałkowi Sejmu w ciągu 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli obsadzenie mandatu posła w trybie określonym w ust. 1 i ust. 2 byłoby niemożliwe z powodu braku kandydatów, którym mandat można przydzielić, mandat ten do końca kadencji pozostaje nie obsadzony.

4. W razie wygaśnięcia mandatu posła wybranego z ogólnopolskiej listy kandydatów, przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio, z tym że o pierwszeństwie do obsadzenia mandatu rozstrzyga kolejność umieszczenia kandydata na tej liście.

Rozdział 14

Kampania wyborcza

Art. 133. Kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia zarządzenia Prezydenta o wyborach i ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem głosowania.

Art. 134. Przepisy niniejszej ustawy nie mogą być interpretowane tak, aby naruszały w toku kampanii wyborczej obowiązek środków masowego przekazu do rzetelnego informowania o wydarzeniach i zjawiskach w kraju i za granicą.

Art. 135. 1. Zgromadzenia wyborców organizowane w celu zbierania podpisów popierających listy kandydatów na posłów oraz zwoływane i odbywane w ramach kampanii wyborczej prowadzonej na rzecz list i kandydatów na posłów nie podlegają przepisom ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. — Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. Nr 51, poz. 297).

2. Każdy wyborca może zbierać podpisy popierające zgłoszenia list kandydatów na posłów i rozpowszechniać programy wyborcze, agitować na rzecz list i kandydatów na posłów, a także organizować wiece wyborcze.

3. Podpisy popierające zgłoszenia, o których mowa w ust. 2, można zbierać w miejscu, czasie i w sposób wykluczający stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do wymuszenia podpisów.

Art. 136. Od 12 dnia przed dniem wyborów aż do zakończenia wyborów zabrania się podawania do wiadomości publicznej wyników przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych i wyników wyborów oraz wyników sondaży wyborczych przeprowadzanych w dniu głosowania.

Art. 137. 1. Wszelkie plakaty, napisy (hasła) lub ulotki wyborcze, zawierające wyraźne oznaczenia, od kogo pochodzą, bądź stwierdzające, przez kogo są rozplakatowane, podlegają ochronie prawnej.

2. Do umieszczania plakatów wyborczych nie mają zastosowania przepisy art. 63a Kodeksu wykroczeń.

Art. 138. 1. Na ścianach budynków i ogrodzeniach można umieszczać plakaty i hasła wyborcze wyłącznie po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządcy nieruchomości.

2. Zabrania się umieszczania plakatów i haseł wyborczych na zewnątrz i wewnątrz budynków administracji rządowej i samorządowej oraz sądów, a także na terenie jednostek wojskowych i oddziałów obrony cywilnej oraz skoszarowanych jednostek policyjnych.

3. Rada gminy może zakazać umieszczania plakatów lub haseł na niektórych budynkach publicznych, a także określonych częściach terenów publicznych z przyczyn związanych z ochroną zabytków bądź środowiska.

4. Przy ustawianiu własnych urządzeń ogłoszeniowych dla celów prowadzenia kampanii wyborczej należy stosować obowiązujące przepisy porządkowe. Przepis art. 137 stosuje się odpowiednio.

5. Plakaty należy umieszczać w taki sposób, aby można je było następnie usunąć bez powodowania szkód.

6. Policja (straż miejska) jest obowiązana usuwać plakaty i hasła, których sposób umieszczenia może zagrażać życiu lub zdrowiu fizycznemu ludzi albo bezpieczeństwu mienia bądź w ruchu drogowym.

7. Plakaty, hasła wyborcze oraz urządzenia ogłoszeniowe, ustawione dla celów prowadzenia kampanii wyborczej, właściwe komitety wyborcze obowiązane są usunąć w terminie 30 dni po dniu wyborów.

8. Zarząd gminy postanawia o usunięciu plakatów wyborczych, haseł i urządzeń ogłoszeniowych nie usuniętych przez właściwe komitety wyborcze w terminie, o którym mowa w ust. 7. Koszty ich usunięcia ponoszą właściwe komitety wyborcze.

Art. 139. 1. Jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają dane i informacje nieprawdziwe, każdy zainteresowany ma prawo wnieść do sądu wojewódzkiego wniosek o:

1) orzeczenie konfiskaty takich materiałów,

2) wydanie zakazu publikowania takich danych i informacji,

3) nakazanie sprostowania informacji,

4) nakazanie przeproszenia pomówionego,

5) nakazanie uczestnikowi wpłacenia kwoty do 20 milionów złotych na rzecz instytucji charytatywnej,

6) zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwoty do 20 milionów złotych tytułem odszkodowania.

2. Sąd wojewódzki rozpoznaje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 24 godzin, w postępowaniu nieprocesowym w składzie trzech sędziów. Sąd może rozpoznać sprawę w wypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie, kończące postępowanie w sprawie, sąd niezwłocznie doręcza osobie zainteresowanej, o której mowa w ust. 1, właściwej okręgowej komisji wyborczej i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu. Na postanowienie sądu wojewódzkiego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który jest obowiązany do jego rozpatrzenia w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek prawny i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.

3. Dane lub informacje nieprawdziwe odnoszące się do wyborów i związane z kampanią wyborczą, opublikowane w prasie, podlegają sprostowaniu w ciągu 48 godzin.

4. W odniesieniu do sprostowań danych lub informacji opublikowanych w innej prasie niż dziennik sąd wskazuje dziennik, w którym sprostowanie ma być zamieszczone na koszt zobowiązanego w ciągu 48 godzin.

5. W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania przez zobowiązanego lub wskazanego w postanowieniu sądu, sąd na wniosek zainteresowanego zarządza opublikowanie sprostowania w trybie egzekucyjnym na koszt zobowiązanego.

6. W sprawach, o których mowa w ust. 1—5, przepisów art. 133 nie stosuje się.

Art. 140. 1. Zabrania się prowadzenia kampanii wyborczej na terenie zakładów pracy lub instytucji publicznych w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie.

2. Zabrania się prowadzenia kampanii wyborczej na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz w oddziałach obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek policyjnych.

Art. 141. Zabrania się organizowania pochodów i manifestacji w dniu wyborów.

Art. 142. 1. W okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej „Telewizja Polska — Spółka Akcyjna" i „Polskie Radio — Spółka Akcyjna", zwane dalej „Telewizją Polską" i „Polskim Radiem", rozpowszechniają nieodpłatnie przygotowane przez komitety wyborcze audycje wyborcze, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

2. Komitet wyborczy ma prawo do nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych w programach:

1) ogólnokrajowych — jeżeli zarejestrował ogólnopolską listę kandydatów na posłów,

2) regionalnych — jeżeli zarejestrował okręgową listę kandydatów na posłów w co najmniej jednym okręgu wyborczym.

3. Łączny czas rozpowszechniania nieodpłatnie audycji wyborczych wynosi:

1) w ogólnokrajowych programach — 15 godzin w Telewizji Polskiej i 30 godzin w Polskim Radiu,

2) w regionalnych programach — 10 godzin w Telewizji Polskiej i 15 godzin w Polskim Radiu.

4. Zarządy spółek, o których mowa w ust. 1, po zasięgnięciu opinii odpowiedniej rady programowej, ustalają:

1) czas przeznaczony na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych w każdym z ogólnokrajowych i regionalnych programów,

2) ramowy podział czasu, o którym mowa w pkt 1, w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej.

Informację o powyższych ustaleniach podaje się do publicznej wiadomości, w formie komunikatu ogłoszonego w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów.

Art. 143. 1. Kierujący redakcjami właściwych ogólnokrajowych programów telewizyjnych i radiowych dokonują podziału czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych komitetów wyborczych, o których mowa w art. 142 ust. 2 pkt 1, dzieląc ten czas równo pomiędzy uprawnione komitety wyborcze, na podstawie informacji Państwowej Komisji Wyborczej o zarejestrowanych ogólnopolskich listach kandydatów na posłów.

2. Kolejność rozpowszechniania w każdym dniu audycji wyborczych ustalają kierujący redakcjami, o których mowa w ust. 1, w drodze losowania przeprowadzonego w obecności pełnomocników uprawnionych komitetów wyborczych, najpóźniej w 18 dniu przed dniem wyborów.

Art. 144. 1. Dyrektorzy terenowych oddziałów spółki „Telewizja Polska" i zarządy spółek radiofonii regionalnej dokonują podziału czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych komitetów wyborczych, o których mowa w art. 142 ust. 2 pkt 2, dzieląc ten czas pomiędzy uprawnione komitety wyborcze proporcjonalnie do liczby zarejestrowanych przez nie okręgowych list kandydatów na posłów, na podstawie informacji okręgowych komisji wyborczych, właściwych dla obszaru objętego regionalnym programem, o zarejestrowanych listach okręgowych.

2. Przepis art. 143 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 145. 1. Niezależnie od czasu przyznanego na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych każdy komitet wyborczy może, wyłącznie w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do dnia zakończenia kampanii wyborczej, odpłatnie rozpowszechniać audycje wyborcze w programach publicznych i niepublicznych nadawców radiowych i telewizyjnych. Łączny czas odpłatnych audycji nie może przekraczać 15% łącznego czasu przyznanego danemu komitetowi wyborczemu na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych.

2. Nadawcy nie mogą odmówić rozpowszechniania na zasadach odpłatności audycji wyborczych, o których mowa w ust. 1.

3. Wysokość opłat pobieranych za czas rozpowszechniania audycji wyborczych, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać 50% stawek cen pobieranych za reklamy i musi być dla wszystkich jednakowa oraz ustalana według cennika obowiązującego w dniu zarządzenia wyborów.

4. Do audycji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o działalności reklamowej w programach telewizji i radiofonii, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Czasu przeznaczonego na rozpowszechnianie odpłatnych audycji wyborczych nie wlicza się do ustalonego odrębnymi przepisami dopuszczalnego wymiaru czasowego reklam.

Art. 146. Od ustaleń, o których mowa w art. 143 ust. 1 oraz art. 144 ust. 1, pełnomocnikowi komitetu wyborczego przysługuje w ciągu 48 godzin od daty ich wydania odwołanie do Państwowej Komisji Wyborczej. Od orzeczenia Państwowej Komisji Wyborczej nie przysługuje środek prawny.

Art. 147. Informacje, komunikaty, apele i hasła wyborcze, ogłaszane w prasie (drukowanej lub w telewizji bądź w radiu) na koszt komitetu wyborczego, partii politycznej lub innej organizacji społecznej, popierających listy kandydatów na posłów, a także na koszt samych kandydatów, muszą zawierać wskazanie, przez kogo są opłacane, i spełniać wymagania przewidziane w art. 137 ust. 1.

Art. 148. W sprawach związanych z prowadzeniem kampanii wyborczej w programach telewizyjnych i radiowych, które nie są uregulowane przepisami niniejszej ustawy — stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 1993 r. Nr 7, poz. 34).

Art. 149. Wykonanie uprawnień wynikających z niniejszej ustawy nie ogranicza możliwości dochodzenia przez osoby pokrzywdzone lub poszkodowane uprawnień na podstawie przepisów innych ustaw — a w szczególności Kodeksu karnego, Kodeksu cywilnego i Prawa prasowego — wobec osób, których działanie lub zaniechanie działania w toku kampanii wyborczej naruszyło cudze dobra osobiste lub majątkowe.

Rozdział 15

Finansowanie wyborów

Art. 150. 1. Wydatki związane z organizacją przygotowań i przeprowadzeniem wyborów są pokrywane z budżetu państwa.

2. Z budżetu państwa pokrywane są wydatki związane z:

1) zadaniami Państwowej Komisji Wyborczej oraz Krajowego Biura Wyborczego przewidzianymi w ustawie,
2) zadaniami komisji wyborczych niższego stopnia oraz zapewnieniem ich obsługi przez wyznaczone do tych celów organy i jednostki organizacyjne,
3) zadaniami wyborczymi naczelnych organów administracji państwowej oraz podległych im urzędów centralnych i jednostek organizacyjnych, a także innych organów państwowych,
4) zadaniami wyborczymi zleconymi gminie,
5) rozpowszechnianiem nieodpłatnie audycji wyborczych komitetów wyborczych w Telewizji Polskiej i Polskim Radiu zgodnie z przepisami art. 142,
6) uprawnieniami komitetów wyborczych do dotacji podmiotowych, w związku z poniesionymi wydatkami na kampanię wyborczą, zgodnie z przepisami art. 155.

3. Sprawozdanie z wydatków pokrywanych z budżetu państwa, o których mowa w ust. 2, Państwowa Komisja Wyborcza podaje do publicznej wiadomości w ciągu pięciu miesięcy od dnia wyborów.

4. W budżecie państwa zapewnia się ponadto corocznie środki finansowe na działalność Państwowej Komisji Wybor-

czej, Krajowego Biura Wyborczego oraz wojewódzkich biur wyborczych, a także na prowadzenie i aktualizowanie przez wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) stałego rejestru wyborców w gminie.

5. Zasady planowania finansowego wydatków, o których mowa w ust. 2 i ust. 4, oraz ich realizacji określają przepisy budżetowe.

Art. 151. Wydatki ponoszone przez komitety wyborcze w związku z wyborami są pokrywane z ich źródeł własnych.

Art. 152. 1. Komitety wyborcze mogą organizować zbiórki publiczne środków finansowych na cele wyborcze, w trybie i na zasadach określonych w przepisach o zbiórkach publicznych.

2. Organizowanie zbiórki publicznej nie wymaga uzyskania pozwolenia.

Art. 153. 1. Komitetom wyborczym nie mogą być przekazywane na cele wyborcze środki finansowe pochodzące:

1) z budżetu państwa, z wyłączeniem wypadku, o którym mowa w art. 155,
2) od państwowych jednostek organizacyjnych,
3) z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, związków komunalnych i innych komunalnych osób prawnych oraz sejmików samorządowych,
4) od przedsiębiorstw państwowych, a także podmiotów gospodarczych z udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego, związków komunalnych oraz innych komunalnych osób prawnych,
5) od podmiotów korzystających z dotacji Skarbu Państwa,
6) od osób zagranicznych w rozumieniu przepisów prawa dewizowego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wartości niepieniężnych.

Art. 154. 1. Finansowanie uczestnictwa w wyborach komitetów wyborczych jest jawne.

2. Komitet wyborczy, którego lista okręgowa została zarejestrowana, obowiązany jest sporządzić sprawozdanie finansowe o źródłach pozyskanych funduszy, a w szczególności o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz darowiznach przekraczających 10-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sześciu podstawowych działach sfery produkcji materialnej, a także o poniesionych wydatkach na cele wyborcze.

3. Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu z Ministrem Finansów ustala wzór sprawozdania finansowego i szczegółowy zakres zawartych w nim informacji.

4. Sprawozdania finansowe komitety wyborcze podają do publicznej wiadomości w ciągu 3 miesięcy od dnia wyborów w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym. O podaniu sprawozdania do publicznej wiadomości komitet wyborczy zawiadamia na piśmie Państwową Komisję Wyborczą.

5. Pełnomocnicy komitetów wyborczych utworzonych przez wyborców są obowiązani przechowywać dokumenty związane z finansowaniem kampanii wyborczej przez okres 12 miesięcy od dnia wyborów.

Art. 155. 1. Komitet wyborczy spełniający warunki, o których mowa w art. 154 ust. 2 i 4, ma prawo do otrzymania z budżetu państwa dotacji podmiotowej, w związku z poniesionymi wydatkami na kampanię wyborczą, proporcjonalnie do liczby posłów wybranych z list tego komitetu wyborczego.

2. Ogólną kwotę dotacji ustala się w wysokości 20% od sumy wydatków preliminowanych w budżecie państwa w związku z organizacją przygotowań i przeprowadzeniem wyborów.

3. Dotację dla komitetu wyborczego oblicza się w ten sposób, iż ogólną kwotę dotacji, o której mowa w ust. 2, dzieli się przez liczbę 560 i mnoży przez liczbę posłów wybranych z list kandydatów tego komitetu wyborczego.

4. Przekazania dotacji na wskazane przez komitet wyborczy konto bankowe dokonuje Minister Finansów na podstawie preliminowanych wydatków, o których mowa w ust. 2, oraz informacji Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnionych do otrzymania dotacji komitetach wyborczych i liczbie posłów wybranych z list tych komitetów wyborczych.

Art. 156. Pełnomocnik komitetu wyborczego utworzonego przez wyborców jest obowiązany, w wypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych funduszy na cele kampanii wyborczej, z uwzględnieniem dotacji, o której mowa w art. 155 ust. 1, nad poniesionymi wydatkami, nadwyżkę tę przekazać na cel społecznie użyteczny. Informację o tym pełnomocnik podaje do publicznej wiadomości w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym najpóźniej w ciągu 9 miesięcy od dnia wyborów i zawiadamia Państwową Komisję Wyborczą.

Rozdział 16

Przepisy szczególne, zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 157. Kto narusza zakazy określone w art. 136, art. 140 i art. 141 oraz art. 145 lub umieszcza plakaty i hasła wyborcze bądź ustawia urządzenia ogłoszeniowe z naruszeniem zasad określonych w art. 138,

— podlega karze grzywny.

Art. 158. 1. Kto nie dopełnia obowiązku sporządzenia i opublikowania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 154, albo podaje w nim nieprawdziwe dane,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Kto będąc do tego zobowiązanym nie przekazuje nadwyżki środków finansowych, o których mowa w art. 156, na cel społecznie użyteczny,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 159. Do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 157, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 160. Wszelkie pisma, postępowanie sądowe i administracyjne w sprawach wyborczych są wolne od opłat.

Art. 161. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o upływie terminu dla wniesienia skargi lub odwołania do sądu albo komisji wyborczej, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi albo odwołania w sądzie lub komisji wyborczej.

2. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności określonej w ustawie przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszego roboczego dnia po tym dniu.

Art. 162. 1. Państwowa Komisja Wyborcza działająca w dniu wejścia w życie ustawy staje się Państwową Komisją Wyborczą w rozumieniu tej ustawy.

2. Krajowe Biuro Wyborcze i wojewódzkie biura wyborcze działające w dniu wejścia w życie ustawy stają się odpowiednio Krajowym Biurem Wyborczym i wojewódzkimi biurami wyborczymi w rozumieniu tej ustawy.

Art. 163. 1. Wojewódzkie biura wyborcze wykonują również zadania wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz. U. Nr 16, poz. 96 i z 1991 r. Nr 53, poz. 227), związane z przeprowadzaniem wyborów do rad gmin.

2. Zasady wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1, określa Generalny Komisarz Wyborczy w porozumieniu z Kierownikiem Krajowego Biura Wyborczego.

Art. 164. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz. U. Nr 16, poz. 96 i z 1991 r. Nr 53, poz. 227) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24 ust. 1 i 2, w art. 25 ust. 1 i 2, w art. 30, w art. 38 ust. 2 i 3, w art. 61 ust. 1 i 2, w art. 62 ust. 3, w art. 81 ust. 2, w art. 94, w art. 102 ust. 6, w art. 103, w art. 104, w art. 105 i w art. 110 ust. 3 użyte w różnych przypadkach wyrazy „Generalny Komisarz Wyborczy" zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Państwowa Komisja Wyborcza";

2) w art. 17 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Spisy wyborców sporządza się na podstawie rejestru wyborców w gminie, prowadzonego zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.";

3) art. 18 otrzymuje brzmienie:
„Art. 18. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, wzór spisu wyborców oraz sposób jego sporządzania i aktualizowania.";

4) art. 23 otrzymuje brzmienie:
„Art. 23. Wybory przeprowadzają:
1) Państwowa Komisja Wyborcza utworzona na podstawie odrębnych przepisów,
2) wojewódzcy komisarze wyborczy,
3) terytorialne (gminne, miejskie) komisje wyborcze,
4) obwodowe komisje wyborcze.";

5) skreśla się art. 28;

6) skreśla się art. 29;

7) w art. 34 w ust. 3 wyrazy „Generalny Komisarz Wyborczy" zastępuje się wyrazami „Osoby wchodzące w skład Państwowej Komisji Wyborczej";

8) w art. 36 skreśla się wyrazy „Generalny Komisarz Wyborczy" i przecinek, a wyraz „wojewódzcy" zastępuje się wyrazem „Wojewódzcy";

9) art. 37 otrzymuje brzmienie:
„Art. 37. 1. Obsługę Państwowej Komisji Wyborczej i wojewódzkich komisarzy wyborczych zapewniają odpowiednio: Krajowe Biuro Wyborcze i wojewódzkie biura wyborcze, utworzone na podstawie odrębnych przepisów.
2. Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy terytorialnych i obwodowych komisji wyborczych zapewnia, jako zadania zlecone gminie, wójt lub burmistrz (prezydent miasta).";

10) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Państwowa Komisja Wyborcza ustala swój regulamin oraz określa tryb działania wojewódzkich komisarzy wyborczych.";

11) w art. 39 w ust. 1 skreśla się wyrazy „Generalnego Komisarza Wyborczego i".

Art. 165. W ustawie z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 67, poz. 398 i Nr 79, poz. 465) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 9 otrzymuje brzmienie:
„Art. 9. Wybory przeprowadzają:
1) Państwowa Komisja Wyborcza utworzona na podstawie odrębnych przepisów,
2) wojewódzkie komisje wyborcze,
3) obwodowe komisje wyborcze.";

2) skreśla się art. 14;

3) w art. 16:
a) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Zasady, tryb i termin powoływania tych komisji ustala Państwowa Komisja Wyborcza, po porozumieniu odpowiednio z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Ministrem Spraw Zagranicznych.";
b) w ust. 3 wyraz „przewodniczącego," zastępuje się wyrazami „przewodniczącego i jego zastępcę", a pozostałe wyrazy skreśla się;

4) art. 20 otrzymuje brzmienie:
„Art. 20. Wojewódzkie i obwodowe komisje wyborcze rozwiązuje Państwowa Komisja Wyborcza po wykonaniu ich ustawowych zadań.";

5) art. 21 otrzymuje brzmienie:
„Art. 21. 1. Obsługę Państwowej Komisji Wyborczej i wojewódzkich komisji wyborczych zapewniają odpowiednio: Krajowe Biuro Wyborcze i wojewódzkie biura wyborcze, utworzone na podstawie odrębnych przepisów.
2. Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy obwodowych komisji wyborczych zapewnia, jako zadanie zlecone gminy, wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

3. Obowiązki przewidziane w ust. 2 dotyczą odpowiednio kapitanów polskich statków morskich oraz konsulów.";

6) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Spis sporządza się w 2 egzemplarzach, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania.

2. Spis, o którym mowa w ust. 1, przekazuje się w przeddzień wyborów przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.";

7) skreśla się art. 28;

8) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, wzór spisu wyborców, sposób jego sporządzania i aktualizowania, wzór zawiadomienia o wpisaniu wyborcy do spisu w innym obwodzie głosowania oraz wzór zaświadczenia o prawie do głosowania.";

9) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, sposób sporządzania spisu, o którym mowa w ust. 1.";

10) w art. 36 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, sposób sporządzania spisu, o którym mowa w ust. 1.";

11) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. Zasady sporządzania i tryb przekazania kart do głosowania dla obwodów głosowania utworzonych na polskich statkach morskich oraz za granicą ustala Państwowa Komisja Wyborcza po porozumieniu odpowiednio z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Ministrem Spraw Zagranicznych.";

12) w art. 66:

a) w ust. 4 wyraz „wojewodom" zastępuje się wyrazami „kierownikom wojewódzkich biur wyborczych",

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Państwowa Komisja Wyborcza określa, po porozumieniu z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, termin przechowywania oraz sposób przekazania do właściwego archiwum państwowego dokumentów z głosowania i z wyborów, o których mowa w ust. 4."

Art. 166. 1. W pierwszych wyborach do Sejmu zarządzonych na podstawie niniejszej ustawy dopuszcza się udział w głosowaniu za granicą obywateli polskich stale tam zamieszkujących, na podstawie dokumentu uprawniającego do wydania polskiego paszportu lub na podstawie innych dokumentów stwierdzających tożsamość tych osób.

2. Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi rodzaj dokumentów, o których mowa w ust. 1, a także sposób ich weryfikacji przez konsulów.

Art. 167. Traci moc ustawa z dnia 28 czerwca 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 59, poz. 252), z zastrzeżeniem art. 168 pkt 2.

Art. 168. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia, z tym że:

1) art. 164 wchodzi w życie z dniem 27 listopada 1993 r. i z tym dniem traci moc art. 163,

2) do zmian w składzie Sejmu i Senatu wybranych w wyborach przeprowadzonych w dniu 27 października 1991 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 czerwca 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

Załącznik do ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (poz. 205)

WYKAZ OKRĘGÓW WYBORCZYCH

Okręg wyborczy nr 1 — miasto stołeczne Warszawa

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 17.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WARSZAWA.

Okręg wyborczy nr 2 — województwo warszawskie (z wyłączeniem m. st. Warszawy)

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WARSZAWA.

Okręg wyborczy nr 3 — województwo bialskopodlaskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 3.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIAŁA PODLASKA.

Okręg wyborczy nr 4 — województwo białostockie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIAŁYSTOK.

Okręg wyborczy nr 5 — województwo bielskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 9.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BIELSKO-BIAŁA.

Okręg wyborczy nr 6 — województwo bydgoskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 11.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: BYDGOSZCZ.

Okręg wyborczy nr 7 — województwo chełmskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 3.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: CHEŁM.

Okręg wyborczy nr 8 — województwo ciechanowskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: CIECHANÓW.

Okręg wyborczy nr 9 — województwo częstochowskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: CZĘSTOCHOWA.

Okręg wyborczy nr 10 — województwo elbląskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ELBLĄG.

Okręg wyborczy nr 11 — województwo gdańskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 15.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: GDAŃSK.

Okręg wyborczy nr 12 — województwo gorzowskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: GORZÓW WIELKOPOLSKI.

Okręg wyborczy nr 13 — województwo jeleniogórskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: JELENIA GÓRA.

Okręg wyborczy nr 14 — województwo kaliskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KALISZ.

Okręg wyborczy nr 15 — część województwa katowickiego obejmująca obszar gmin:

Babice, Bobrowniki, Bolesław, Chrzanów, Klucze, Libiąż, Łazy, Mierzęcice, Ogrodzieniec, Olkusz, Pilica, Psary, Siewierz, Tąpkowice, Trzebinia, Wolbrom, Żarnowiec

oraz miast:

Będzin, Bukowno, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Poręba, Sławków, Sosnowiec, Wojkowice, Zawiercie.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 10.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SOSNOWIEC.

Okręg wyborczy nr 16 — część województwa katowickiego obejmująca obszar gmin:

Bojszowy, Kobiór, Wyry

oraz miast:

Bieruń, Bytom, Chorzów, Katowice, Lędziny, Łaziska Górne, Mikołów, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Tychy, Zabrze.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 17.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KATOWICE.

Okręg wyborczy nr 17 — część województwa katowickiego obejmująca obszar gmin:

Bestwina, Brzeszcze, Czechowice-Dziedzice, Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Gierałtowice, Goczałkowice-Zdrój, Godów, Gorzyce, Jejkowice, Kornowac, Krupski Młyn, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Lubomia, Lyski, Miedźna, Mszana, Nędza, Ornontowice, Pawłowice, Pietrowice Wielkie, Pilchowice, Pszczyna, Rudnik, Rudziniec, Sośnicowice, Suszec, Świerklaniec, Świerklany, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Zbrosławice, Zebrzydowice

oraz miast:

Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Knurów, Orzesze, Pyskowice, Racibórz, Rybnik, Rydułtowy, Tarnowskie Góry, Wodzisław Śląski, Żory.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 14.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: GLIWICE.

Okręg wyborczy nr 18 — województwo kieleckie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 11.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KIELCE.

Okręg wyborczy nr 19 — województwo konińskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KONIN.

Okręg wyborczy nr 20 — województwo koszalińskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KOSZALIN.

Okręg wyborczy nr 21 — województwo krakowskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 13.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KRAKÓW.

Okręg wyborczy nr 22 — województwo krośnieńskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KROSNO.

Okręg wyborczy nr 23 — województwo legnickie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LEGNICA.

Okręg wyborczy nr 24 — województwo leszczyńskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LESZNO.

Okręg wyborczy nr 25 — województwo lubelskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 10.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: LUBLIN.

Okręg wyborczy nr 26 — województwo łomżyńskie

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ŁOMŻA.

Okręg wyborczy nr 27 — województwo łódzkie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 12.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ŁÓDŹ.

Okręg wyborczy nr 28 — województwo nowosądeckie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: NOWY SĄCZ.

Okręg wyborczy nr 29 — województwo olsztyńskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: OLSZTYN.

Okręg wyborczy nr 30 — województwo opolskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 10.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: OPOLE.

Okręg wyborczy nr 31 — województwo ostrołęckie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: OSTROŁĘKA.

Okręg wyborczy nr 32 — województwo pilskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PIŁA.

Okręg wyborczy nr 33 — województwo piotrkowskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PIOTRKÓW TRYBUNALSKI.

Okręg wyborczy nr 34 — województwo płockie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PŁOCK.

Okręg wyborczy nr 35 — województwo poznańskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 14.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: POZNAŃ.

Okręg wyborczy nr 36 — województwo przemyskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: PRZEMYŚL.

Okręg wyborczy nr 37 — województwo radomskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: RADOM.

Okręg wyborczy nr 38 — województwo rzeszowskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: RZESZÓW.

Okręg wyborczy nr 39 — województwo siedleckie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIEDLCE.

Okręg wyborczy nr 40 — województwo sieradzkie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SIERADZ.

Okręg wyborczy nr 41 — województwo skierniewickie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SKIERNIEWICE.

Okręg wyborczy nr 42 — województwo słupskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SŁUPSK.

Okręg wyborczy nr 43 — województwo suwalskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SUWAŁKI.

Okręg wyborczy nr 44 — województwo szczecińskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 10.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: SZCZECIN.

Okręg wyborczy nr 45 — województwo tarnobrzeskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 6.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TARNOBRZEG.

Okręg wyborczy nr 46 — województwo tarnowskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TARNÓW.

Okręg wyborczy nr 47 — województwo toruńskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: TORUŃ.

Okręg wyborczy nr 48 — województwo wałbrzyskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WAŁBRZYCH.

Okręg wyborczy nr 49 — województwo włocławskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 4.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WŁOCŁAWEK.

Okręg wyborczy nr 50 — województwo wrocławskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 12.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: WROCŁAW.

Okręg wyborczy nr 51 — województwo zamojskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 5.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ZAMOŚĆ.

Okręg wyborczy nr 52 — województwo zielonogórskie
Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 7.
Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: ZIELONA GÓRA.